

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра романської і новогрецької філології та перекладу

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему:

**"ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ
ЗАПОЗИЧЕНЬ В ІСПАНСЬКОМУ ДИСКУРСІ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ"**

Студента групи ММЛі 01-22

спеціальність 035 Філологія.

спеціалізація 035.05 Романські мови і літератури (переклад включно), перша – іспанська

освітньо-професійна програма

Сучасні лінгвістичні і перекладознавчі студії та міжкультурна комунікація (іспанська мова і друга іноземна мова)

Козки Данііла Сергійовича

Науковий керівник:

кандидат філологічних наук,
доцент Бокова П.М.

Допущено до захисту

«_»____року

Завідувач кафедри

____Залєснова О.В.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA DE UCRANIA
UNIVERSIDAD NACIONAL LINGÜÍSTICA DE KIEV

Departamento de Filología Románica y Traducción

TRABAJO FINAL DE MÁSTER

sobre el tema:

**"ASPECTOS LINGÜÍSTICOS DEL USO DEL PRÉSTAMO EN EL
DISCURSO ESPAÑOL Y SU TRADUCCIÓN AL IDIOMA UCRANIANO"**

Daniil Kozka

Estudiante del grupo MMli 01-22

Facultad de Filología Románica y Traducción

Educación presencial

Especialidad **035. Filología.**

Lenguas y literaturas románicas

(traducción inclusive), primera lengua – española

Tutora académica:

Ph.D en Filología,

Profesora Titular P. Bokova

Kyiv – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. Запозичення в іспанській мові та їх переклад українською мовою	8
1.1 Категорії запозичень	8
1.2 Культурний вплив іспанських запозичень	17
1.3 Особливості перекладу іспанських запозичень	22
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	29
РОЗДІЛ 2. Аналіз запозичень в іспанській мові	31
2.1 Процес адаптації запозичень в іспанській мові	31
2.2 Вивчення процесу адаптації запозичень до іспанської мовної системи	38
2.3 Вплив запозичень на збагачення лексичного складу іспанської мови	47
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	52
РОЗДІЛ 3. Переклад запозичень на українську мову	54
3.1 Визначення та аналіз відповідних українських еквівалентів	54
3.2 Вивчення труднощів перекладу запозичень	57
3.3 Розгляд впливу культурних особливостей на переклад	62
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	68
ВИСНОВОК	69
Список використаних джерел	71

ВСТУП

Актуальність теми. Тема «Лінгвокультурологічні аспекти використання запозичень в іспанському дискурсі та їх переклад українською мовою» є дуже актуальною з кількох причин:

Мовна динаміка: Мови завжди взаємодіють між собою, особливо в сучасному глобалізованому світі. Запозичення з інших мов стають неодмінною частиною цієї взаємодії, і вивчення таких явищ допомагає розуміти, як мови змінюються та розвиваються.

Культурна взаємодія: Запозичення також відображають культурну взаємодію між різними народами. Вивчення процесу запозичення може розкрити культурні, історичні та соціальні зв'язки між країнами.

Перекладознавство: Проблеми перекладу запозичень від однієї мови до іншої можуть бути дуже складними через різні мовні структури та культурні відмінності. Вивчення цієї теми може сприяти розвитку перекладознавства та покращенню професійної практики перекладачів.

Міжкультурна комунікація: Розуміння того, як запозичення працюють у мовних системах та як їх можна адаптувати при перекладі, є важливим для ефективної міжкультурної комунікації.

Освіта та навчання мов: Вивчення та порівняння запозичень у різних мовах може бути корисним для студентів та викладачів мовних спеціальностей, а також для тих, хто вивчає іспанську та українську мови.

Лінгвістичні дослідження: Тема може відкрити нові горизонти в лінгвістичних дослідженнях щодо мовних контактів, еволюції лексики та мовних структур.

Культурна різноманітність: Дослідження запозичень може сприяти збереженню та популяризації національної культурної спадщини, включаючи лексичні та семантичні аспекти.

Усі ці аспекти підтримують актуальність та важливість дослідження теми "Запозичення в іспанській мові та їх переклад на українську" для сучасного мовознавства, перекладознавства та міжкультурної комунікації.

Мета дослідження: Метою дослідження є ретельне вивчення процесу запозичень в іспанській мові та їх перекладу на українську з метою розкриття мовних, культурних та лінгвістичних аспектів цього явища. Основною метою є аналіз та порівняння різних типів запозичень, їх адаптація до мовної системи іспанської мови та вибір відповідних перекладів на українську мову.

Завдання дослідження:

Аналіз запозичень в іспанській мові:

Визначити та класифікувати різні види запозичень в іспанській мові.

Вивчити механізми запозичень, включаючи ідентифікацію джерел та адаптацію до мовної системи.

Переклад запозичень на українську мову:

Визначити відповідні українські еквіваленти для різних типів запозичень.

Вивчити труднощі та стратегії перекладу запозичень з урахуванням мовних, семантичних та культурних особливостей.

Вивчення впливу культурних аспектів на переклад:

Проаналізувати вплив культурних нюансів на переклад запозичень.

Виявити варіанти адаптації запозичень до української культурної реалії.

Корпусне дослідження та аналіз вживання запозичень:

Зібрати і проаналізувати текстовий корпус іспанської мови для вивчення вживання запозичень у різних контекстах.

Вивчити популярність та частоту вживання різних запозичень.

Розробка та порівняння перекладів:

Розробити різні варіанти перекладу вибраних запозичень з урахуванням виявлених стратегій та труднощів.

Порівняти ефективність різних перекладів з точки зору передачі семантики та стилю.

Висновки та рекомендації:

Сформулювати загальні висновки щодо процесу запозичень та їх перекладу на українську мову.

Надати рекомендації для перекладачів та викладачів іспанської мови щодо ефективного перекладу запозичень.

Внесок у наукову спільноту:

Допомогти розширити розуміння процесу мовних контактів та його впливу на лексичний склад мови.

Поставити підстави для подальших досліджень у галузі мовознавства та перекладознавства.

Предметом дослідження є процес запозичень в іспанській мові та їх переклад на українську мову. Дослідження охоплює аналіз різних видів запозичень (слова, фрази, граматичні структури) з різних джерел та їх адаптацію до мовної системи іспанської мови, а також вивчення відповідних перекладів на українську мову.

Об'єктом дослідження є мовний матеріал іспанської мови, включаючи запозичення з інших мов, які вживаються в іспанській лексиці, фразеології та граматиці. Також об'єктом дослідження є процес перекладу запозичень з іспанської мови на українську, включаючи вибір відповідних еквівалентів та адаптацію до мовної, семантичної та культурної специфіки української мови.

Методи дослідження:

Для аналізу процесу запозичень в іспанській мові та їх перекладу на українську використовуються наступні методи:

Компаративний аналіз – порівняння використання запозичених елементів в іспанській мові та їх українських еквівалентів.

Контекстуальний аналіз – дослідження вживання запозичень в різних мовних контекстах.

Лінгвістичний аналіз – вивчення граматичних структур та семантичних значень запозичених слів.

Соціолінгвістичний підхід – вивчення впливу соціальних та культурних факторів на процес перекладу.

Історико-лінгвістичний метод – аналіз історії запозичень та їхнього розвитку в іспанській мові.

Проблемно-орієнтований підхід – ідентифікація та розробка стратегій перекладу для складних випадків.

Наукова новизна одержаних результатів:

Систематизація запозичень – виявлення та класифікація основних типів запозичень в іспанській мові.

Розвиток методології перекладу – створення методології для перекладу культурно-специфічних запозичень, що враховує контекстуальну адекватність.

Вивчення взаємовпливу – аналіз впливу культурних та історичних аспектів на процес запозичення та перекладу.

Практичне значення одержаних результатів:

Ресурс для перекладачів – розробка рекомендацій для перекладачів, щодо вибору стратегій перекладу.

Освітній матеріал – створення навчальних матеріалів для курсів перекладу та міжкультурної комунікації.

Лексикографічний внесок – збагачення словникового запасу обох мов через документування та систематизацію запозичень.

Апробація:

Ця тема була досліджена на конференції "Полілог мов і культур в освітньо-науковому просторі"(15-16 березня) та міжнародній науково-практичній відеоконференції "AD ORBEM PER LINGUAS/ДО СВІТУ ЧЕРЕЗ МОВИ"(18-19 травня).

Публікації:

Виступи на актуальну тематику проводилися два рази й публікувалися згідно відповідного плану.

Структура роботи:

У першому розділі "Запозичення в іспанській мові та їх переклад українською мовою" було розглянуто різні категорії запозичень, їх роль у мові та вплив на лексичний склад. Кожна категорія була розглянута з точки зору адаптації та впровадження запозичень у мовну систему, а також їх відображення в перекладі.

Другий розділ "Аналіз запозичень в іспанській мові" присвячений процесу адаптації запозичень у мові. Були детально розглянуті етапи асиміляції: від часткової до повної, а також їх вплив на фонетичний, граматичний, морфологічний та лексичний рівні мови. Також розглянуто вплив запозичень на збагачення лексичного складу іспанської мови та розширення її семантичного спектра.

У третьому розділі "Переклад запозичень на українську мову" було проведено аналіз відповідних українських еквівалентів для запозичень з іспанської мови. Були розглянуті різні варіанти перекладу та їх відповідність контексту і змісту запозичень. Також досліджено труднощі перекладу запозичень та їх вплив на мовну еквівалентність.

Особливу увагу було приділено розгляду впливу культурних особливостей на переклад запозичень. Виявлено, як культурний контекст може впливати на вибір адекватного перекладу та сприйняття запозичень в іншій мові.

РОЗДІЛ 1. Запозичення в іспанській мові та їх переклад українською мовою

1.1 Категорії запозичень

Лексичні запозичення - це процес включення слів з однієї мови в іншу. Українська мова, подібно до багатьох інших мов, має в собі численні запозичення з різних мовних систем, включаючи іспанську.

Аналіз іспанських слів та їх переклад на українську мову відображає вплив іспанської культури та мови на українську лексику. Ці запозичення можуть походити з різних сфер життя, таких як кулінарія, музика, спорт, наука та інше. Деякі з них можуть бути прямими запозиченнями, коли слова перейшли без змін, а інші можуть бути адаптовані до українського правопису та фонетики.

Наприклад, слова "*тако*", "*буррито*" та "*чілі*" є досить поширеними запозиченнями з іспанської кулінарної традиції. Вони перекладаються як "*тако*", "*буррито*" та "*чілі*" відповідно. Ці слова з'явилися в українській мові завдяки популярності мексиканської кухні.

Іншим прикладом можуть бути слова, пов'язані з музикою та танцями, такі як "*фламенко*", "*сальса*" та "*маріачі*". Їх переклад може бути виконаний без змін: "*фламенко*", "*сальса*" та "*маріачі*".

У сфері спорту також можна знайти іспанські запозичення, наприклад, "*футбол*" (*fútbol*) і "*теніс*" (*tenis*), які перекладаються відповідно як "*футбол*" та "*теніс*".

Також варто зазначити, що українська мова використовує деякі іспанські фрази та вирази, які стали частиною нашого мовного репертуару. Наприклад, "*hola*" (ола) - "*привіт*", "*adiós*" (адьос) - "*до побачення*", "*gracias*" (ґрасіас) - "*дякую*", "*por favor*" (пор фавор) - "*будь ласка*". Ці фрази широко вживаються в українському мовленні та вважаються загальновідомими.

Запозичення з іспанської мови на українську є свідченням культурного обміну та взаємодії між народами. Вони розширюють лексичний арсенал української мови, надаючи можливість точніше та експресивніше виражати різні концепції.

Аналіз іспанських слів та їх переклад на українську мову може бути цікавим завданням для лінгвістів та дослідників. Це дозволяє вивчати вплив інших мов на українську, встановлювати семантичні відтінки запозичених слів та вивчати їх вживання в різних контекстах.

Українська мова продовжує розвиватися, і лексичні запозичення з інших мов є одним зі способів збагачення її словникового складу. Вивчення іспанських слів та їх перекладу на українську допомагає зрозуміти культурні зв'язки між народами та розширює наше розуміння світу через лінгвістичну призму.

Граматичні запозичення - це процес включення граматичних структур з однієї мови до іншої. Українська мова, подібно до багатьох інших мов, має в собі граматичні елементи, що запозичені з інших мовних систем, включаючи іспанську.

Дослідження іспанських граматичних структур та їх адаптація українською мовою дозволяють краще розуміти вплив іспанської мови на українську граматику. Цей процес може включати в себе різні аспекти, такі як синтаксис, морфологія та вживання граматичних форм.

Один із прикладів граматичних запозичень з іспанської мови в українську - це вживання презент-індикативного часу для вираження майбутнього часу. В іспанській мові існує окрема граматична форма для вираження майбутнього часу, але в українській мові вживається презент-індикативний час, наприклад: *"Я прийду"* (українська) замість *"Я прийду"* (іспанська: *"Vendré"*). Це є прикладом адаптації граматичної структури з іспанської мови до української.

Іншим прикладом можуть бути вживання певних сполучників або структур, що мають іспанський похід. Наприклад, в іспанській мові часто вживається сполучник *"que"* (що), який може мати різні значення та використовується для з'єднання речень або вираження певних відношень. Українська мова також може запозичувати цю структуру, наприклад: *"Він сказав, що прийде"* (українська) замість *"Він сказав, що прийде"* (іспанська: *"Él dijo que vendrá"*). Таким чином, іспанська граматична структура *"que"* увійшла в українську мову і була адаптована до її граматичних правил та конструкцій.

Крім того, іспанська мова має свою унікальну систему відмінювання дієслів за особами та числами. Українська мова також використовує систему відмінювання дієслів, але з іншими граматичними категоріями та правилами.

Але внаслідок контакту з іспанською мовою, можуть виникати ситуації, коли дієслова української мови відмінюються за зразком іспанських дієслів. Наприклад, іспанське дієслово "*hablar*" (*говорити*) в українській мові може бути відмінене як "*говорю, говориш, говорить*" (за зразком "*говорити*").

Дослідження іспанських граматичних структур та їх адаптація українською мовою мають важливе значення для лінгвістів та вивчення мови взагалі. Це дозволяє краще розуміти схожі та відмінні граматичні конструкції, а також розширює можливості вираження українською мовою за допомогою запозичених граматичних елементів.

Граматичні запозичення з іспанської мови показують, як культурний та мовний обмін між народами сприяє розвитку та розширенню мовних систем. Вони додають різноманітність та гнучкість до української граматики, роблячи її більш багатшаровою та адаптованою до потреб спілкування. Дослідження іспанських граматичних структур та їх адаптація в українській мові сприяють зближенню культур та сприяють розумінню та комунікації між говорятьими цими двома мовами.

Важливо зазначити, що процес адаптації іспанських граматичних структур українською мовою може бути складним завданням. При адаптації необхідно враховувати різницю в граматичних системах цих двох мов та знаходити способи втілення іспанських граматичних особливостей в українському контексті. Це вимагає глибокого знання обох мов та їх граматичних структур, а також творчого підходу до використання та адаптації цих структур.

Дослідження іспанських граматичних структур та їх адаптація українською мовою мають практичне значення для мовних практиків, перекладачів та викладачів. Вони допомагають розширити можливості вираження, покращити мовну компетенцію та забезпечити точніше передавання мовного змісту. Крім того, вони сприяють розвитку міжкультурної комунікації та взаєморозуміння.

Усунення мовних бар'єрів та зближення між мовними системами сприяють глибшому розумінню культурних аспектів та сприяють побудові міжнаціональних зв'язків. Граматичні запозичення з іспанської мови в українську відображають культурну різноманітність та багатогранність сучасного світу.

Отже, дослідження іспанських граматичних структур та їх адаптація українською мовою є цікавим та важливим напрямом лінгвістичних досліджень. Вони розкривають взаємозв'язок між мовами та сприяють багатшому та ефективному спілкуванню між носіями цих мов. Граматичні запозичення є одним з проявів мовного розвитку та взаємодії між культурами, що надає українській мові нові можливості та ширше використання в різних сферах життя.

Фонетичні запозичення включають в себе вивчення звукової системи однієї мови та її адаптацію до звукової системи іншої мови. У випадку іспанської та української мов, дослідження фонетичних запозичень мають велике значення для лінгвістів та вивчення мови взагалі.

Фонетичні запозичення з іспанської мови в українську включають аналіз звуків, їх фонетичних характеристик та переклад їх особливостей на українську мову. Один з прикладів фонетичного запозичення - це звук [r]. В іспанській мові цей звук є альвеолярним голосним [r], який вимагає додаткових моторних навичок для його коректного вимовляння. Українська мова, в свою чергу, має свій власний звук [p], який є губним та легше вимовляється українцями. При адаптації іспанського звуку [r] до української мови, часто використовується губний звук [p], наприклад у слові "*radio*" (іспанська: "*radio*").

Іншим прикладом фонетичного запозичення є вимова голосних звуків. У іспанській мові є п'ять голосних звуків: [a], [e], [i], [o], [u]. Українська мова також має свою систему голосних звуків, але деякі з них можуть бути адаптовані для відтворення іспанських голосних звуків. Наприклад, у слові "*moda*" (іспанська: "*moda*"), українська мова відтворює звук [o] іспанської мови, але зі своїм власним вимовлянням та артикуляцією.

Окрім цього, іспанська мова має свої власні особливості фонетики, такі як приставка "e-" або "i-" перед деякими сполученнями приголосних звуків. Наприклад, у слові "епіцентр" (іспанська: "epicentro"), буква "e" вказує на звук [e] перед сполученням "пі". В українській мові такий звуковий зв'язок може бути складним для вимовляння, тому в адаптованій формі це слово може звучати як "епіцентр" з вимовою звуку [e] перед сполученням "центр".

Вивчення фонетичних запозичень з іспанської мови та їх переклад на українську мову відображає вплив іспанської мови на українську фонетичну систему. Це дозволяє розширити звуковий арсенал української мови, забезпечує точніше та експресивніше вираження звуків іспанської мови українською.

Дослідження фонетичних запозичень мають важливе значення для лінгвістів, викладачів та перекладачів. Вони допомагають розуміти та аналізувати різницю в звуковій системі між двома мовами, а також знаходити ефективні способи адаптації іспанських звуків до української мови. Крім того, ці дослідження сприяють розвитку міжкультурної комунікації та взаєморозуміння, оскільки правильне вимовляння та передача звуків є важливим аспектом мовного спілкування.

Узагальнюючи, вивчення фонетичних запозичень з іспанської мови та їх адаптація українською мовою є важливим етапом розуміння та вивчення мовної різноманітності. Вони сприяють взаємодії між мовами та культурами, а також розвитку мовних компетенцій. Фонетичні запозичення збагачують звуковий аспект української мови, роблять її більш гнучкою та пристосованою до спілкування з іспанцями.

Процес запозичень є довгостроковим і поступовим, він не виникає спонтанно. Цей процес включає ряд етапів і стадій, на яких іншомовний структурний елемент отримує морфемні якості в приймаючій мові. При потраплянні до приймаючої мови, слово проходить процес асиміляції, який включає адаптацію до фонетичних, граматичних, семантичних та графічних систем приймаючої мови.

Адаптація запозичених слів відбувається у кілька етапів. Спочатку слово використовується в обмеженому контексті, пов'язаному з його технічним походженням. З орфографічної точки зору, елементи запозичених одиниць вводяться в мову зі збереженням оригінального правопису та звучання. Деякі слова не потребують ніяких орфографічних або морфологічних змін, щоб впровадитись в мову. Однак, після відокремлення від формальних парадигм рідної мови, спостерігається нестабільність і хаотичність у запозиченні, яке може піддаватись випадковим фонетичним та графічним змінам.

Щодо семантичного аспекту, однозначність визначає процес запозичення, оскільки слово закріплюється з єдиним денотативним значенням і не має смислової парадигми або емоційної асоціації. Оскільки цей елемент є новим, він часто супроводжується синонімами або поясненнями для забезпечення зрозумілості.

На другому етапі процесу асиміляції запозичення демонструє свою ефективність як неологізм і входить у процес інтеграції до нової мовної системи, який може тривати необмежений час. Це призводить до зміни статусу певної лексичної одиниці від варваризму до запозичення: вона стає засвоєною та широко використовуваною носіями мови, які практично не сприймають її як чужорідний елемент.

Процес адаптації, також відомий як натуралізація певного варваризму, передбачає його засвоєння на всіх рівнях мови-реципієнта. На фонетичному, графічному і морфологічному рівнях він пристосовується до графічних зразків іспанської мови та зазнає певних модифікацій, щоб адаптувати звуки своєї власної системи до цільової мови. Цей процес називається фонетичною асиміляцією. Оскільки запозичення може містити фонему, які є незвичними для іншої мови, вони піддаються трансформації згідно з правилами мови, у яку вони входять. Або, якщо відсутній аналог фонему, вона замінюється найбільш схожою за звучанням.

Аларкос вказує, що різні мови мають різні правила поєднання фонем, тому не існує універсальних норм, за винятком комбінації приголосної і голосної.

Крім того, процес адаптації звуків залежить від носіїв мови, особливо того, чи є вони двомовними чи одномовними. Двомовні носії мають тенденцію використовувати фонетичну модель мови-джерела, тоді як одномовні намагаються асимілювати звуки до своєї рідної мови.

У процесі фонетичної адаптації можуть спостерігатись різні типи фонетичних особливостей, такі як асиміляція (заміна фонем на типові для мови-реципієнта), метаеза (перестановка звуків) і додавання звуків.

Питання вимови англіцизмів в Іспанії становить певну складність, оскільки більшість населення має проблеми з відтворенням звуків цих запозичень. Особливо важкими є групи приголосних. Наприклад, в іспанській мові "h" на початку слова не вимовляється, на відміну від англійських слів, наприклад, "*hit*" [хіт]. Також нехарактерною є вимова "s" на початку слова, якщо за нею йде приголосний звук, наприклад, "*spaniel*" [іспаньєль], "*speed*" [спід]. Крім того, вимова "w" варіюється залежно від слова: "*wáter*" [ватер], "*western*" [вестерн] або зовсім не вимовляється, як у слові "*crawl*" [крол].

Незважаючи на те, що деякі вважають, що графічна аорфографічна асиміляція - це просто відтворення звукової адаптації на письмі, насправді цей процес є складним. На початковому етапі запозичене слово може мати кілька варіантів правопису, через використання буквенної системи, відмінної від приймаючої мови. Проте з часом варіативність зникає, і залишається лише один адаптований варіант.

Крім того, на цьому етапі відбувається морфологічна адаптація, тобто пристосування запозичення до граматичних категорій приймаючої мови. Наприклад, в іспанській мові це включає категорії роду і числа. Хоча іноді слова адаптуються лише частково і залишають іншомовні морфеми.

Цей процес може створювати певні проблеми для мовців. Наприклад, утворення множини слова "*mall*" може мати кілька варіантів: "*los malls*" -

англійський варіант з використанням закінчення "-s", "*los malles*" - адаптований до іспанської системи варіант з використанням закінчення "-es", або "*los mall*" - варіант, в якому артикль позначає число.

На семантичному рівні відкидається однозначність, щоб запозичення інтегрувалося в систему мови-реципієнта.

Для частково асимільованих запозичень характерна нестабільність форми. Наприклад, у слові "*smoking*" можуть зустрічатись різні варіанти написання: "*smoking*", "*esmókin*", "*esmoquin*".

На рівні фонетики і орфографії можуть відбуватись наступні зміни, такі як заміна початкової букви "h" в слові "*hall*" на "j", скорочення подвоєння приголосних і зміна апокопи кінцевого голосного "e".

Коли запозичені слова стають повноправними елементами мови, вони можуть утворювати різні лексичні структури та взаємодіяти з іспанськими словами:

Формувати похідні слова за встановленими мовними принципами: *film*, *filmar*, *filmación*, *filmografía*, *telefilm*; *Oscar*, *oscarizar*; *hollywoodiense*; *hitchcockiano*.

Утворювати нові словосполучення, наприклад, "*voz en off*" (голос за кадром).

Встановлювати різноманітні семантичні зв'язки з іспанськими словами.

Такі слова втрачають свою іншомовність.

Деякі слова запозичуються, зберігаючи свою початкову форму, а деякі елементи стають продуктивними в мові-реципієнті. Наприклад, багато слів із закінченням "-ing", таких як "*holding*", "*surfing*", "*parking*", "*catering*", "*modeling*", стають активно використовуваними в іспанській мові. Деякі англійські слова не суперечать правилам іспанської мови і не потребують значних змін. Наприклад, слово "*filme*" є адаптацією слова "*film*" з додаванням закінчення "-e", і воно вільно функціонує в різних сферах.

Іноді слова перебувають на межі між повною асиміляцією та частковою адаптацією, тому іноді складно визначити, наскільки слово було повністю асимільоване.

Запозичення можуть проходити різні ступені асиміляції, починаючи від нульового ступеня (неасимільовані запозичення) і до майже повної асиміляції, коли слово більше не вважається запозиченим.

Виділяється двохетапний шлях засвоєння слова:

Вживання слів залежно від ступеня їх уподібнення.

Повна або часткова асиміляція окремих структурних частин слова.

Перший етап характеризується вживанням слів для позначення нових іншомовних понять, при цьому значення можуть бути не досить чіткими. Другий етап передбачає закріплення слова в мові-реципієнті, йому можуть надаватись нові значення, а сфера його вживання розширюється.

1.2 Культурний вплив іспанських запозичень

Кулінарні запозичення є невід'ємною частиною культурного обміну і впливають на розвиток кулінарної сфери в різних країнах. Аналіз іспанських страв, інгредієнтів та гастрономічних термінів та їх відтворення в українському контексті є цікавим напрямом дослідження.

Іспанська кухня має багату традицію та різноманітність страв, які є результатом географічного розташування, кліматичних умов та культурних впливів. Аналіз іспанських страв дозволяє дослідити різні технології приготування, спеції та інгредієнти, які використовуються.

У процесі дослідження іспанської кухні звертають увагу на такі відомі страви, як "*паелья*" (*paella*) - традиційна іспанська страва з рису, м'яса, морепродуктів та овочів, або "*тапас*" (*tapas*) - невеликі закуски, які подаються разом зі склянкою вина. Аналізуються інгредієнти, які використовуються в іспанській кухні, наприклад, "*хамон*" (*jamón*) - іспанська вершкова шинка, або "*чоризо*" (*chorizo*) - іспанська ковбаса, яка має характерний смак та аромат.

Однак важливим аспектом є адаптація іспанських страв та інгредієнтів до українського контексту. Це включає переклад гастрономічних термінів, а також адаптацію приготування страв з урахуванням доступних інгредієнтів та кулінарних традицій. Наприклад, "*паелья*" можна перекласти як "*паеля*" або "*іспанський рис*" українською. Також можна шукати замітники для іспанських інгредієнтів, які можуть бути важко доступні українським кухням. Наприклад, замість іспанського "*хамону*" можна використовувати місцеву вершкову шинку або сировину, а замість "*чоризо*" - українську ковбасу з подібними смаковими характеристиками.

Українська кухня також може використовувати іспанські терміни, які стали популярними в кулінарному світі. Наприклад, "*гуакамолє*" (*guacamole*) - мексиканська страва на основі авокадо, часто зустрічається в українському

меню, а "*санґрія*" (*sangría*) - традиційний іспанський напій з виноградного вина та свіжих фруктів, також став популярним серед українців.

Аналіз іспанських страв, інгредієнтів та гастрономічних термінів та їх відтворення в українському контексті відображають вплив культури та кулінарних традицій іспанської мови на українську кухню. Вони розширюють кулінарний арсенал української кухні та додають багатства та різноманітності до нашого харчування.

Кулінарні запозичення з іспанської кухні сприяють культурному обміну та взаємодії між народами, а також зближують кулінарні традиції різних культур. Вони надають можливість спробувати нові смаки, дослідити різноманітність світової кулінарії та насолодитися кулінарними витворами інших країн.

Отже, аналіз іспанських страв, інгредієнтів та гастрономічних термінів та їх відтворення в українському контексті є цікавим та важливим напрямом досліджень. Вони допомагають розширити кулінарний досвід, розуміння та апреаціяцію різноманітності кухонь світу, а також сприяють культурному обміну та зближенню народів.

Іспанські впливи у музиці є важливим аспектом культурного обміну та розширення музичного репертуару. Дослідження музичних жанрів, інструментів та термінології, що мають іспанське походження, та їх переклад на українську мову відображають вплив іспанської музичної культури на музичне життя в різних країнах.

У світовій музиці існує багато жанрів, які мають свої корені в іспанській музичній традиції. Один з найвідоміших жанрів - це фламенко, який походить з Андалусії в Іспанії. Фламенко включає в себе емоційний спів, танець та гру на гітарі, і став відомим у всьому світі. Аналіз фламенко та його впливу на музику різних країн допомагає розкрити багатогранність цього жанру та його особливості.

Іспанські інструменти також мають великий вплив на світову музику. Наприклад, гітара є символом іспанської музичної культури і стала популярним

інструментом у багатьох країнах. Дослідження ролі гітари в різних музичних жанрах та її техніки гри розкривають важливість цього інструменту в музичній творчості.

Крім того, в іспанській музичній термінології можна знайти багато слів, які активно використовуються в музичному середовищі. Наприклад, термін "банджо" (*banjo*) має іспанське походження, але широко вживається в англomовних країнах. Дослідження і пояснення значення та перекладу таких термінів на українську мову є важливою задачею для музикознавців та перекладачів. Наприклад, термін "банджо" можна відтворити як "банджо" українською мовою.

Також варто згадати про вплив іспанської музичної культури на латиноамериканські жанри, такі як сальса, меренге, румба та інші. Ці жанри є важливою частиною музичної традиції країн Латинської Америки, а їх вплив поширився і на інші країни. Аналіз музичних елементів та ритмів у цих жанрах та їх адаптація до українського контексту розкривають музичне багатство і міжкультурне спілкування.

Дослідження іспанських впливів у музиці та їх переклад на українську мову сприяють більш глибокому розумінню світової музичної спадщини, розширенню музичних знань та культурного обміну. Вони допомагають музикантам, музикознавцям та шанувальникам музики отримати нові перспективи та збагатити свої творчість. Крім того, дослідження і переклад музичної термінології сприяють вдосконаленню музичної комунікації та взаєморозумінню музикантів різних культур та національностей.

Отже, іспанські впливи у музиці мають велике значення для розширення музичної палітри та культурного розмаїття. Дослідження музичних жанрів, інструментів та термінології, що мають іспанське походження, та їх переклад на українську мову сприяють культурному обміну, зближенню музичних традицій та збагаченню світового музичного спадку.

Іспанські літературні запозичення є невід'ємною частиною літературного обміну та впливають на розвиток української літератури. Вивчення творів іспанських письменників, літературних термінів та їх вплив на українську літературу є цікавим та значимим напрямом літературознавчих досліджень.

Іспанська література має довгу та багатогранну історію, яка пройшла через різні епохи та стилі. Твори таких великих іспанських письменників, як Мігель де Сервантес, Федеріко Гарсія Лорка, Пабло Неруда та багатьох інших, мають глибокий вплив на світову літературу. Дослідження цих творів дозволяють розкрити їхню унікальність, тематику, стиль та мовну красу, а також виявити способи їхнього перекладу та адаптації на українську мову.

Одним з прикладів іспанських літературних запозичень є поняття "*реалізму магічного*" (*realismo mágico*), яке походить від латиноамериканських письменників, таких як Габріель Гарсія Маркес. Цей стиль літератури відрізняється магічними та фантастичними елементами, які вплітаються у реалістичні сюжети. Дослідження реалізму магічного та його впливу на українську літературу допомагають виявити нові шляхи творчості, експерименти з жанром та розширення меж можливостей українського літературного виразу.

Крім того, літературні терміни, які мають своє походження з іспанської мови, такі як "*роман*" (*novela*), "*сонет*" (*soneto*), "*балада*" (*balada*) та інші, активно використовуються у літературному середовищі. Вивчення цих термінів та їх переклад на українську мову допомагає розуміти їхнє значення та використання в контексті української літератури. Правильний переклад літературних термінів важливий для збереження сенсу творів, передачі їхньої художньої цінності та забезпечення взаєморозуміння між літературними середовищами різних країн.

Іспанські літературні запозичення впливають на українську літературу, збагачуючи її культурну спадщину та палітру літературних жанрів та стилів. Вони розкривають нові перспективи та інсайти, стимулюють творчу активність українських письменників та допомагають розширити літературні горизонти.

Узагальнюючи, дослідження творів іспанських письменників, літературних термінів та їх впливу на українську літературу відображають культурний обмін, зближення літературних традицій та сприяють розвитку української літературної сцени. Вони розкривають нові горизонти та можливості для творчості, сприяють міжкультурному діалогу та підтримують розуміння та апреціацію різноманітності світової літератури.

Іспанська мова є широко поширеною і це призводить до її нестійкості. У різних частинах іспаномовних країн існують різні діалекти, які відрізняються лексикою та вимовою. Тому кубинець може не розуміти перуанця, мексиканець - аргентинця, а гватемалець - чилійця.

Крім того, для досягнення ідеального перекладу необхідно вивчити історію формування мови. У іспанській мові існує багато слів і конструкцій з арабської мови, які міцно укорінилися і важко впізнати як запозичення. Іспанська мова також сильно впливається англійською. Іспанці майстерно використовують калькуляцію або шукають еквіваленти в іспанській мові, щоб уникнути повного використання англійських слів. У разі першого випадку створюються нові іспанські слова, які копіюють англійську за структурою та змістом. Наприклад, в українській мові вживається запозичення "он-лайн", а в іспанській його еквівалент звучить як "en linea". Після такої адаптації дуже важко впізнати відоме поняття, особливо якщо запозичене слово було передано за допомогою схожих за змістом іспанських слів замість прямого перекладу.

Також створюють складнощі слова з багатьма значеннями. Наприклад, іспанське слово "titulo" не завжди може бути перекладене як "титул", "звання" або "посада", а може мати значення "право", "якість" або "гідність", що залежить від контексту.

Також перекладачі часто стикаються з "помилковими друзями", словами, які здаються знайомими за написанням і вимовою, але їх переклад є неправильним. Наприклад, слово "lacarta" означає "лист", а не "карта", а "dato" перекладається як "дані", а не "дата".

Поміж іншими проблемами виникають через лексику іспанської мови, яка, як і в інших романських мовах, має основу в латинській мові. Латинські фрази часто зустрічаються в іспанському тексті, особливо при згадуванні культурно-історичних подій. Для їх правильного перекладу професійні перекладачі необхідно мати не тільки знання граматики мови, але й розуміння національно-культурної специфіки країни. Деякі з часто зустрічаються латинських фраз в іспанській мові: *PS (Post Scriptum - "після написаного")*, *de facto (фактично)*, *bellum civile (громадянська війна)*, *lex non scripta (неписаний закон)*, *in propria persona (власною персоною, особисто)*. Також латинська мова присутня у юридичній термінології, наприклад: *injuria verbalis (образа словом)*, *injuria realis (образу дією)*, *in favorem (на користь)*, *causa justa (поважна причина)*.

В цілому, іспанська мова містить велику кількість слів і виразів, значення яких часто потрібно запам'ятовувати практично дослівно. Серед них особливу складність представляють слова з багатьма значеннями. Наприклад, іспанське слово "*titulo*" не завжди перекладається як "*титул*", "*звання*" або "*посада*", а може мати значення "*право*", "*якість*" або "*гідність*", в залежності від контексту.

1.3 Особливості перекладу іспанських запозичень

Контекстуальний переклад є важливою складовою процесу перекладу, особливо при роботі з іспанськими запозиченнями. Урахування специфіки цих запозичень та їх адаптація у відповідному контексті української мови є важливим завданням для перекладачів та мовознавців.

При перекладі іспанських запозичень необхідно враховувати різні аспекти, такі як лексична, граматична та стилістична відповідність. Кожен запозичений термін має свою унікальну семантику та вживання в іспанській мові, тому важливо знайти відповідний термін або вираз, який точно передаватиме його значення українською.

При адаптації іспанських запозичень у відповідному контексті української мови можуть використовуватися різні стратегії. Наприклад, можна зберегти оригінальний іспанський термін, якщо він уже вкорінився в українському мовленні та має відповідне розуміння серед користувачів. Іншою стратегією є переклад або транскрипція запозиченого терміну на українську мову, з урахуванням мовних та культурних особливостей.

Однак, важливо пам'ятати, що контекст має велике значення для вибору найкращого варіанту перекладу. Наприклад, використання певного іспанського запозичення може бути відповідним у літературному контексті, але не знайти відповідного вживання в професійному або науковому тексті. Тому перекладачі повинні бути уважними до контексту, в якому вони працюють, і звертати належну увагу кожному конкретному випадку.

При контекстуальному перекладі іспанських запозичень також слід звертати увагу на стилістичні особливості мови. Наприклад, іспанські вирази можуть мати відтінок емоційності або іронії, які потрібно передати українським еквівалентом, щоб зберегти зміст ініційного тексту. Також важливо враховувати специфічні конотації, що супроводжують іспанські запозичення, і забезпечити їхню відтворення в українському перекладі.

При вивченні іспанських запозичень та їх адаптації у відповідному контексті української мови, дослідники і перекладачі мають звертати увагу на широкий спектр літературних, наукових, технічних та інших текстів. Врахування специфіки термінології та лексики відповідних галузей знання є важливим аспектом при перекладі іспанських запозичень.

Отже, контекстуальний переклад іспанських запозичень передбачає уважне дослідження лексичних, граматичних, стилістичних та культурних особливостей, а також врахування контексту, в якому вони вживаються. Це допомагає забезпечити точність, зрозумілість та відтворення семантики та інтенцій оригінального тексту в українському перекладі. Контекстуальний

переклад сприяє ефективному міжкультурному спілкуванню та збереженню культурних та мовних взаємозв'язків між іспанською та українською мовами.

Відтворення культурних нюансів є однією з найважливіших задач при перекладі іспанських слів та виразів на українську мову. Культурні аспекти мови включають традиції, звичаї, цінності та спосіб мислення, які можуть бути вкорінені в конкретні слова та вирази. Пошук еквівалентів, що передають ці культурні аспекти, вимагає глибокого розуміння обох культур та мов, а також творчого підходу перекладача.

Одним з викликів при відтворенні культурних нюансів є знаходження відповідних еквівалентів, які точно передають значення та контекст іспанських слів та виразів в українському мовленні. Це може вимагати використання метафор, аналогій або інших лінгвістичних засобів, які відтворюють схожі культурні асоціації.

Також важливим аспектом є врахування контексту вживання іспанських слів та виразів. У різних ситуаціях, вирази можуть мати різний сенс або емоційне забарвлення. Тому перекладач повинен враховувати ці особливості та забезпечувати відтворення аналогічного контексту в українському перекладі.

Крім того, у процесі відтворення культурних нюансів важливо бути чутливим до культурних реалій та специфіки обох культур. Це включає розуміння іспанських традицій, історії, літератури та інших культурних аспектів, які можуть бути пов'язані з конкретними словами та виразами. Таке розуміння допомагає перекладачеві знайти відповідний контекстуальний еквівалент, який відтворить культурні аспекти.

Пошук еквівалентів, що передають культурні аспекти іспанських слів та виразів українською мовою, вимагає творчого підходу та глибокого знання обох культур. Це означає, що перекладач повинен бути відкритим до вивчення культурних особливостей, використовувати різні стратегії та прийоми для відтворення сутності оригіналу.

Культурні нюанси можуть бути відтворені за допомогою вживання метафор, фразеологічних зворотів, цитат, або використання аналогічних культурних образів та асоціацій. Важливо враховувати, що цей процес не обмежується простим словниковим перекладом, а вимагає глибшого розуміння культурного контексту та здатності відтворити його українською мовою.

Урахування культурних нюансів під час перекладу іспанських слів та виразів на українську мову є важливим для збереження автентичності та змісту оригінального тексту. Воно допомагає забезпечити адекватне розуміння та сприйняття культурних контекстів, що передаються через мову. Відтворення культурних нюансів збагачує міжкультурне спілкування та сприяє кращому розумінню та апреації іспанської та української культур.

Фонетичні аспекти перекладу є важливою складовою процесу передачі мовних елементів з однієї мови в іншу. Урахування фонетичних особливостей іспанських запозичень та їх відтворення українською мовою вимагають уважності до звукової структури слів та фонетичних нюансів кожної мови.

Перекладачам слід звертати увагу на правильність вимови іспанських слів та звуків, оскільки фонетика є важливим елементом для передачі змісту і атмосфери оригінального тексту. Наприклад, іспанська має свої власні приголосні та голосні звуки, які можуть відрізнятися від українських звуків. Перекладачі повинні бути ознайомлені з цими особливостями та здатністю їх точного відтворення українською мовою.

Крім того, іспанські запозичення можуть мати специфічні ритмічні особливості, які можуть відрізнятися від української мови. Ритм та інтонація важливі для передачі емоцій та мелодичності оригінального тексту. Перекладачі повинні бути уважними до цих фонетичних особливостей і здатними відтворювати їх українською мовою.

Урахування фонетичних аспектів перекладу іспанських запозичень важливе не лише для забезпечення точності та відтворення змісту, але й для збереження атмосфери та автентичності оригінального тексту. Правильна

передача фонетичних особливостей допомагає забезпечити належне сприйняття та розуміння тексту українською мовою та підтримує музичність та ритмічність оригіналу.

Урахування фонетичних аспектів перекладу іспанських запозичень вимагає від перекладача глибокого розуміння фонетичної системи обох мов. Важливо вивчити та відтворити в українському перекладі правильну вимову та наголос, а також звукові відтінки та акценти, що характерні для іспанської мови. Це може включати правильне відтворення приголосних та голосних звуків, а також врахування особливостей іспанської інтонації.

Під час перекладу фонетичних аспектів важливо також звернути увагу на мелодію мовлення та її передачу українською мовою. Іспанська мова відома своїм мелодійним та експресивним характером, тому важливо знайти відповідні вирази, інтонаційні відтінки та ритмічні елементи, що відтворюють цю мелодію українською мовою.

Важливо враховувати, що фонетичні аспекти перекладу не обмежуються лише окремими словами або виразами, але можуть відтворюватися через усе речення або навіть текст. Граматична структура, акцентуація та паузи можуть впливати на фонетичну специфіку перекладу та його відтворення.

Отже, урахування фонетичних аспектів перекладу іспанських запозичень та їх відтворення українською мовою є важливим елементом для забезпечення точності, автентичності та передачі музичності оригінального тексту. Правильне відтворення фонетичних нюансів сприяє до належного сприйняття та розуміння тексту, підкреслює його емоційний вимір і передає унікальний характер іспанської мови в українському перекладі.

Згідно з підрахунками, здійсненим на основі лексикографічних джерел, таких як ЕСУМ, СУМ і СІС, загальна кількість іспанізмів в українській мові становить близько 200 лексем. У підрахунку врахували не тільки типові іспанські запозичення, які давно засвоєні в різних європейських мовах, такі як "*гітара*" (*guitarra*), "*дон*" (*don*), "*інфант*" (*infante*), "*кабальєро*" (*caballero*), "*конкіста*"

(*conquista*) та інші, або інтернаціоналізми, такі як "*карго*" (*cargo*), "*ембарго*" (*embargo*) і т.д. Також враховані численні назви рослин, тварин, грошові одиниці та типові географічні назви з латиноамериканських країн, такі як "*маїс*" (*maíz*), "*лама*" (*llama*), "*кордова*" (*córdoba*), "*пампа*" (*pampa*) та інші.

Дані частково відрізняються від результатів електронного словника іншомовних слів, де кількість іспанських запозичених слів вказана як надмірна. Це пояснюється тим, що укладачі електронного словника включили до списку запозичень з іспанської мови лексеми, які не є справжніми іспанськими, наприклад, "*лацароні*", яке запозичене з італійської мови через російську мову. Також вони включили назви міст та багато інших прикладів. Крім того, не наводяться точні лексикографічні джерела, а лише перелік деяких словників, звідки були отримані матеріали, але без вказівки на конкретну сторігу. Такий підхід не стосується лише іспанських запозичень, а також слів з інших європейських мов.[7]

Натомість, методика збирання лексичних даних враховує наступні параметри:

Походження лексем і спосіб їх проникнення, тобто, чи є вони опосередкованими або безпосередніми запозиченнями з іспанської мови.

Опис слів, який включає їхні значення, вживання та контекст.

Частина мови і морфологічні характеристики, такі як рід, число, відмінювання тощо.

Вказання точного лексикографічного джерела, звідки було отримано інформацію про лексему.

Цей підхід дозволяє нам збирати більш точні і достовірні дані про іспанські запозичення в українській мові. Намагаємося уникнути включення слів, які не є справжніми іспанськими запозиченнями, і забезпечувати чітке посилання на лексикографічні джерела, що використовуються в дослідженні. Такий підхід дозволяє отримати більш об'єктивні результати і підвищити якість наших лексичних даних.

Потрібно спочатку відрізнити іспанські запозичення, які традиційно проникають в європейські мови, включаючи українську, безпосередньо з Іспанії, від слів, що походять від іспаномовних країн Центральної та Південної Америки та інших віддалених земель. Останні передусім включають топоніми, фітоніми, назви тварин і грошові одиниці. Вони мають обмежене вживання і часто мають екзотичний характер не лише в українській, але й у більшості європейських мов. Наприклад, слова з кечуа (мови, що поширена у Південній Америці) такі як "вігонь" (*viciña*), "нума" (*puma*), "пампаси" (*patras*), а також слова з мови тайно ("савана"), аравакської ("табак(а)") та майя ("сигара", "цигарка") вважаються іспанськими запозиченнями через посередництво іспанської мови.[9]

Також варто зазначити, що численні арабські та персидські слова, які були використані в іспанській мові під час халіфату (VIII-XI ст.), проникли до східнослов'янських мов, зокрема до російської мови через посередництво інших європейських мов, а згодом і до словникового складу української та білоруської мов. Арабські слова часто мають початковий звук [a] та графему <a>, що є характерним для цих мов. Такі слова, як "алькад" (*alcalde*), "алькасар" (*alcázar*), "альков" (*alcoba*) інші, також вважаються іспанськими запозиченнями, які потрібно в першу чергу розрізнити між іспанськими запозиченнями, які традиційно проникають у європейські мови, включаючи українську, безпосередньо з Іспанії, та словами, які походять від іспаномовних країн Центральної та Південної Америки та інших віддалених територій. Останні передусім включають топоніми, фітоніми, назви тварин та грошові одиниці. Ці слова мають обмежене вживання і часто мають екзотичний характер не тільки в українській мові, але й у більшості європейських мов. Наприклад, слова з кечуа (мови, поширеної в Південній Америці), такі як "вігонь" (*viciña*), "нума" (*puma*), "пампаси" (*patras*), а також слова з мови тайно ("савана"), аравакської ("табак(а)") та майя ("сигара", "цигарка") вважаються іспанськими запозиченнями через посередництво іспанської мови [10].

Щодо рівнів усвідомлення іспанізмів у східнослов'янських мовах, зокрема українській, можна спостерігати, що переважна більшість іспанізмів, особливо чоловічого роду з закінченням на приголосну, є невідмінюваними словами. З іншого боку, іменники на -а, які також в іспанській мові переважно належать до жіночого роду, повністю інтегруються в морфологічну систему української мови і відмінюються як українські іменники жіночого роду. Схожі спостереження стосуються також італізмів українською мовою.

На завершення варто відзначити, що велика кількість іспанізмів і, загалом, багато слів романського та іншомовного походження є інтернаціоналізмами.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Протягом тривалого періоду історії, починаючи з VIII по XI століття, халіфат залишив значний слід в багатьох європейських мовах, особливо іспанській, з якої численні арабські та персидські слова згодом проникли до східнослов'янських мов. Цей процес запозичення був посереднім, залучаючи інші європейські мови як проміжні ланки. Результатом цього стало те, що російська мова та згодом українська та білоруська мови обогатили свій лексичний запас. Характерною ознакою арабських запозичень є початковий звук [а] та наявність графеми <a>, яка зустрічається у таких словах, як "алькад" та "алькасар". Розмежування запозичень безпосередньо з Іспанії від тих, що надійшли через іспаномовні країни Латинської Америки, є важливим, оскільки останні часто включають унікальні топоніми, фітоніми, назви тварин та грошові одиниці, які носять екзотичний характер і використовуються обмежено.

Приклади слов'янських іспанізмів зазвичай включають запозичення з індіанських мов, таких як кечуа чи майя, які дійшли до нас через іспанську, наприклад "вігонь" або "цигарка". Ці слова зберігають іспанські корені, навіть коли їх вживають у східнослов'янських мовах. Щодо іспанізмів в українській мові, то більшість з них, особливо іменники чоловічого роду, є невідмінюваними,

в той час як іменники на -а інтегруються в граматичну систему мови як повноцінні іменники жіночого роду, що відмінюються відповідно до морфологічних правил. Аналогічні тенденції спостерігаються і в італізмах, які ввійшли до української мови. Іспанізми та багато інших слів романського походження стали інтернаціоналізмами, спільними для багатьох мов світу.

На підсумок можна сказати, що аналіз історії запозичень з іспанської мови дає нам розуміння про широкий вплив, який мав халіфат і його культура на європейські та відтак східнослов'янські мови, особливо на рівні лексики. Важливість такого культурного обміну може бути підкреслена через численні слова, які сьогодні вважаються не від'ємною частиною української, російської та білоруської мов, але які мають коріння в далеких куточках світу.

РОЗДІЛ 2. Аналіз запозичень в іспанській мові

2.1 Процес адаптації запозичень в іспанській мові

Процес запозичень — це довготривалий та поступовий процес, який не виникає спонтанно, як відзначає О. Сологуб. Цей процес проймає ряд етапів і стадій, на яких іншомовний структурний елемент поступово набуває морфемні характеристики в мові-реципієнті.

При попаданні до мови-реципієнта, слово проходить через процес асиміляції, який визначає І. Арнольд як пристосування у фонетичних, граматичних, семантичних та графічних аспектах до системи приймаючої мови [4].

Процес адаптації запозичених слів включає кілька етапів. Початково слова використовуються в межах технічної сфери, з якою вони пов'язані. Варто відзначити, що елементи запозичених одиниць вводяться в мову з оригінальним правописом та звучанням. Деякі слова зберігають свою форму без орфографічних або морфологічних змін, щоб закріпитися в мові. Після відокремлення від формальних парадигм рідної мови спостерігається нестабільність та анархія в запозиченні, що може виявлятися в різних фонетичних та графічних змінах.

Щодо семантичного аспекту, однозначність грає ключову роль в регулюванні цього процесу. Слова закріплюються з конкретним денотативним значенням, не маючи смислової парадигми або емоційних асоціацій. Оскільки цей аспект є новим, він часто відзначається певними позначеннями, такими як синоніми або пояснення, щоб забезпечити зрозумілість.

На другому етапі процесу асиміляції запозичення проявляє свою ефективність як нове слово, входячи в процес інтеграції у нову мовну систему, що може тривати необмежений час. Це призводить до зміни статусу даної лексичної одиниці з варваризму на запозичення: воно стає вже власним елементом, що вживається в мові носіями, які вже практично не сприймають його як чужорідний.

Процес адаптації, також відомий як натуралізація певного варваризму, передбачає його впровадження на всіх рівнях мови-реципієнта. На фонетичному, графічному та морфологічному рівнях він адаптується до графічних норм іспанської мови та може піддаватися деяким модифікаціям для відтворення звуків у цільовій мові. Цей процес відомий як фонетична асиміляція. Оскільки запозичення може містити фонему, які не звичні для цільової мови, вони піддаються трансформаціям відповідно до правил цієї мови, або, якщо аналогічна фонема відсутня, її може замінювати найбільш схожа за звучанням.[12]

Аларкос вказує на різні правила поєднання фонем у різних мовах, що призводить до відсутності універсальних норм, за винятком одного: сполучення приголосної і голосної.

Крім того, адаптація звуків залежить від носіїв мови, особливо від того, чи є вони одномовними чи двомовними. Двомовні носії мають тенденцію використовувати фонетичну модель мови-джерела, тоді як одномовні носії намагаються асимілювати звуки до своєї рідної мови.

Під час фонетичної адаптації можуть виникати різні типи фонетичних особливостей, такі як асиміляція (заміна фонем типовими для цільової мови), метаеза (перестановка звуків) та додавання звуків.

Питання вимови англіцизмів в Іспанії становить суттєве виклик, оскільки більшість мешканців має складнощі з правильним відтворенням звуків саме цих запозичених слів. Особливо проблематичними є групи приголосних. Наприклад, у іспанській мові літера "h" на початку слова не вимовляється, в контрасті до англійських слів, наприклад, "hit" [xít]. Також незвичною для іспанців є вимова "s" на початку слова, якщо за нею йде приголосний: "spaniel" [espániel], "speed" [espíð]. Додатково, вимова літери "w" залежить від слова: "wáter" [báter], "western" [wéstern], або може взагалі не вимовлятися: "crawl" [król].[24]

Незважаючи на те, що деякі думки вказують, що графічна, або як її називають, орфографічна асиміляція, просто передає звукову адаптацію на письмі, насправді цей процес є складним. Саме на початкових етапах запозичене слово може мати кілька варіантів написання через власну буквенну систему, яка відрізняється від системи приймаючої мови. Однак з часом ця варіативність зникає, залишаючи лише один адаптований варіант.

Крім того, на цьому етапі відбувається морфологічна адаптація, або адаптація до граматичних категорій приймаючої мови. Наприклад, в іспанській мові ці категорії включають рід та число. Хоча іноді відбувається часткова адаптація слів, коли залишаються елементи іншомовних морфем.

Це може викликати певні труднощі для мовців. Наприклад, утворення множини слова "*mall*" може мати три можливих варіанти: "*los malls*" - англійський варіант з використанням закінчення -s, "*los malles*" - адаптований до іспанської системи варіант з додаванням закінчення -es, та "*los mall*" - варіант, де артикль вказує на кількість.

На семантичному рівні відбувається відмова від моносемії для того, щоб інтегруватися в систему мови-реципієнта.

У запозичень, які асимільовані лише частково, спостерігається нестабільність форми. Наприклад, "*smoking*" може зустрічатись як "*smoking*", "*esmókin*", "*esmoquin*".

На рівні фонетики і орфографії можуть відбуватися наступні зміни:

Початкова буква "h" у слові "*hall*" може бути замінена на "j".

Подвоєння приголосних, відповідно до норм іспанської мови, може бути зменшено до одного: "nn" - "n" - "*tenis*", "*túnel*", "ss" - "s" - "*cros*", "*expres*".

Групи приголосних можуть скорочуватись, як у слові "*biste*", де втрачається кінцевий глухий вибуховий звук.

Відкидання кінцевого голосного "e" - "*estor*", "*rol*", "*folclor*".

На третьому етапі, також відомому як етап експлуатації чи зрілості, лексичне запозичення повністю асимілюється на всіх рівнях і сприймається як складова рідної мови. Наприклад, "*shoot*" перетворюється на "*chutar*". Таким чином, починається динамічний процес створення нових елементів, мовної внутрішньої неології, і використовуються морфосинтаксичні механізми, такі як утворення похідних слів та зміна граматичної категорії, а також семантичні механізми, такі як метафора та метонімія, які характерні для мови-реципієнта. На цьому етапі запозичення набувають семантичної самостійності та функціональної активності, часто розширюють свої значення і отримують нові стилістичні відтінки.[28]

Коли запозичені слова стають повноцінними і рівноправними компонентами мови, вони можуть виявлятися в наступних формах:

Вони можуть включатись до утворення похідних слів відповідно до встановлених мовних принципів, наприклад: *film, filmar, filmación, filmografía, telefilm; Oscar, oscarizar; hollywoodiense; hitchcockiano*.

Можуть бути використані в нових словосполученнях, таких як "*voz en off*".

Вони можуть встановлювати різноманітні семантичні зв'язки з іспанськими словами.

Думка І. Бодуена де Куртене полягає в тому, що в такому випадку ці слова втрачають свою іншомовність [12].

За словами М. Альвара, деякі слова можуть бути засвоєні, зберігаючи свою початкову форму, тоді як інші можуть стати продуктивними в мові-реципієнті. Це може пояснити наявність багатьох лексичних одиниць з закінченням *-ing*, таких як "*holding*", "*surfing*", "*parking*", "*catering*", "*modeling*" [16]. Деякі англійські слова також можуть не суперечити правилам іспанської мови і не потребувати значних змін. Наприклад, слово "*filme*", яке до початкової форми "*film*" додалося лише закінчення *-e*, може вільно функціонувати та застосовуватися в різних сферах.

Іноді слова можуть перебувати на межі переходу від однієї групи до іншої, і тому іноді важко визначити, чи вони асимільовані повністю, чи частково.

Згідно з М. Маркесом Рохасом: "Запозичення можуть проявляти різні ступені асиміляції: від нульового ступеня асиміляції (неасимільовані запозичення) до майже повної асиміляції. Якщо асиміляція повна, то слово вже не вважається запозиченим".

С. Савин висуває пропозицію стосовно двох етапів засвоєння слова:

Перший етап включає вживання слів з урахуванням ступеня їх уподібнення.

Другий етап включає повну або часткову асиміляцію окремих структурних компонентів слова [47, с. 10].

Двохетапну схему адаптації запозичень підтримують О. Біржакова, Л. Войнова, Л. Кутіна [10]. Перший етап відзначається використанням слів для позначення нових іншомовних понять, при цьому значення можуть бути недостатньо чіткими. Другий етап характеризується закріпленням слова в мові-

реципієнта, можливим набуттям нових значень та розширенням його сфери вживання.

Майже всі лінгвісти погоджуються з думкою про три етапи входження іншомовних елементів до мови: проникнення, часткове засвоєння і повна адаптація.

На етапах і рівнях асиміляції лексичних одиниць з англійської мови відбуваються зміни, спрямовані на наближення їх фонетичних та графічних особливостей до правил приймаючої мови. На фонетичному рівні відбувається відтворення слів з використанням звуків приймаючої мови, при цьому відкидаються звуки мови-джерела. Графічні зміни також відбуваються через відмінності у графічній передачі звуків мови-джерела. Такі зміни включають заміну подвійних приголосних, спрощення груп приголосних, заміну деяких приголосних, синкопу, заміну англійського "sh" на "ch", та інші.

Також відбуваються графічні перетворення на рівні голосних, такі як поява початкової голосної "e" в деяких словах, апокопа кінцевої "e", заміна голосних "o" та "a" в деяких випадках, та інші зміни.

Також виникає графічний наголос у деяких словах відповідно до правил іспанської граматики, наприклад у словах "píxel", "el dólar", "el gángster", "el cóctel", "el fútbol", "el líder".

Мова-гібриди в іспанській мові, як вже зазначалось [35], формуються шляхом заміни одного елементу на іншомовний. Давайте розглянемо структуру запозичень гібридного типу, яка більшістю випадків може бути описана такими моделями:

Суттєве іменник + англійський прикметник - наприклад, *secuestro express* (швидке викрадення), *horario peak* (пік графіка);

Суттєве іменник англійського походження + іспанський прикметник - приклади включають *bullying virtual* (віртуальне залякування), *team nuclear* (ядерна команда);

Суттєве іменник + суттєве іменник англійської мови / прикметник - на приклад, *chico reality* (реаліті-хлопчик), *teléfono touch* (сенсорний телефон), *tarjeta interfaz* (інтерфейсна картка);

Дієслово + суттєве іменник англійської мови - такий приклад, *quedar plop* (залишити враження), *hacer ping pong* (зіграти у настільний теніс);

Прийменник + суттєве іменник англійської мови - на приклад, *a finish* (до кінця).

Слід відзначити, що аналітична модель "Verbo + Sustantivo" в іспанській мові в англійській виражається за допомогою дієслова, наприклад ісп. *hacer clic* > англ. *to click* (натискати на клавішу).

Більшість кальок мають таку структуру:

Суттєве іменник + прикметник (+ прикметник) - як приклад, *contaminación cruzada* (хрестове забруднення, від англ. cross-contamination), *responsabilidad social empresarial* (корпоративна соціальна відповідальність, від англ. corporate social responsibility);

Суттєве іменник + прийменник + (артикль) суттєве іменник - приклади включають *tienda de conveniencia* (крамниця зручності, від англ. convenience store), *cese al fuego* (припинення вогню, від англ. ceasefire або cease-fire), *casa de software* (програмний дім, від англ. software house), *campo de concentración* (концентраційний табір, від англ. concentration camp);

Суттєве іменник + суттєве іменник: *coche bomba* (автомобільна бомба, від англ. car bomb), *ciencia ficción* (наукова фантастика, від англ. science-fiction), *momento clave* (важливий момент, від англ. key moment), *hora punta* (шпилькова година, від англ. rush hour), *fecha límite* (межа терміну, від англ. limit date).

Під час формування таких словосполучень деякі залишають свою англійську форму, наприклад, *week-end*, *night-club*, *living-room*, *water-polo*, оскільки вони ще не піддалися процесу асиміляції [16].

Утворення похідних слів за допомогою суфіксів є одним з найбільш продуктивних способів. Наприклад:

Суфікси для іменників переважно додаються до іменників, прикметників та дієслів:

-*ería*: [Sust + -*ería*] - *jeansería, hamburguesería*;

-*ista*: [Sust + -*ista*] - *windsurfista, clubista*;

-*ante*: [Verbo + -*ante*] - *flipante*;

-*dor*: [Verbo + -*dor*] - *procesador, programador*; [Sust + -*dor*] - *graficador*;

-*era*: [Sust + -*era*] - *disquetera*;

-*iento*: [Verbo + -*iento*] - *aparcamiento*;

-*ismo*: [Sust + -*ismo*] - *esnobismo*;

Зменшувальний: -*ito* : [Sust + -*ito*] – *busito*;

Прикметникові: -*ero* [Sust + -*ero*] – *softbolero*;

-*ístico* [Sust + -*ístico*] - *futbolístico*;

Прислівниковий : -*mente* [Adj + -*mente*] – *futbolísticamente*.

Дієслівні суфікси менш продуктивні, вони додаються до іменників, прикметників, дієслів:

-*ear* : [Sust + -*ear*] – *liderar, zapear, hackear*; [Verbo + -*ear*] – *printear, dropear, updatear, zipear*.

-*ar* : [Verbo + -*ar*] – *chutar, clicar, flirtear*; [Adj + -*ar*] – *digitalar*; [Sust + -*ar*] – *tatuar, displayar*.

-*izar* : [Adj + -*izar*] – *digitalizar, inicializar*.

Розглянемо слово *ticket* – ісп. *entrada*, в структурі якого відбулись орфографічні та фонетичні зміни від прототипу до форми, яка є найбільш наближеним варіантом за всіма характеристиками до іспанської мови: *ticket* – *tiquet* – *tique* - *tiquete*. За аналогією з *billete* слово набуває категорію чоловічого роду за рахунок відповідного закінчення -e. А форма множини утворюється згідно з правилами іспанської граматики, тобто за рахунок додавання закінчення -s [16].

Слово *cóctel* пройшло графічні зміни. Для досягнення легшої вимови, спершу з'явилася графічна акцентуація, і поєднання букв -ai- було замінено на -e-

. Крім того, непритаманне іспанській мові поєднання -sk- було спростовано до -с-, оскільки спочатку воно мало форму cocktail.

2.2 Вивчення процесу адаптації запозичень до іспанської мовної системи

Вивчення процесу адаптації запозичень до іспанської мовної системи є важливою та цікавою темою в сфері лінгвістики. Цей процес відображає взаємодію між різними мовними культурами, а також демонструє гнучкість мовного апарату при асиміляції та інтеграції нових слів і виразів.

Адаптація запозичень — це складний процес, який включає кілька етапів та зміни на різних мовних рівнях. Перший етап - проникнення - полягає в появі нових слів з іншомовного джерела в мові-реципієнті. На цьому етапі спостерігається відбір слів, які відповідають потребам і можливостям мови-реципієнта, а також їхнє початкове використання для позначення нових понять або об'єктів.

Другий етап адаптації запозичень до іспанської мовної системи, який можна назвати "частковою асиміляцією", відображає інтенсивний процес трансформації та адаптації іншомовних слів з урахуванням фонетичних та графічних норм мови-реципієнта. На цьому етапі відбувається глибокий аналіз звукової та графічної структури іншомовного слова, а також його пригосподарювання таким чином, щоб воно вписалося у вже існуючу лексичну та фонетичну систему приймаючої мови.[20]

Цей етап передбачає використання різних стратегій та прийомів для адаптації. Однією з найбільш поширених стратегій є зміна приголосних, голосних та звукових груп з іншомовного слова, щоб вони відповідали фонетичним можливостям мови-реципієнта. Наприклад, приголосні, які є непритаманними для іспанської мови, можуть бути замінені на близькі їм звуки, які вже існують у системі мови-реципієнта.

Окрім звукових змін, на цьому етапі відбувається також графічна адаптація іншомовного слова. Наприклад, для уникнення проблем з вимовою, може бути введений графічний наголос, який допомагає визначити наголосований склад та сприяє коректній вимові слова в іспанській мові. Крім того, деякі звуко-графічні елементи, які є непритаманними для іспанської, можуть бути спрощені або замінені на вже існуючі графеми, що забезпечує легшу відтворюваність слова в письмовому вигляді.

Важливо відзначити, що часткова асиміляція передбачає збереження певних елементів іншомовного слова, що допомагає зберегти його ідентичність та легше розпізнавання для мовців, які знайомі з оригінальною формою. Однак ця адаптація дозволяє іншомовним словам більш ефективно функціонувати в новому мовному середовищі, адже вони стають більш природними та зрозумілими для мовців мови-реципієнта.

Третій етап адаптації запозичень до іспанської мовної системи – це "повна асиміляція", яка представляє собою вищу стадію інтеграції іншомовних слів у структуру мови-реципієнта. На цьому етапі іншомовні слова стають не просто запозиченнями, а повноправними лексичними одиницями, що функціонують на всіх рівнях мовленнєвої діяльності та відображають усі особливості мови-реципієнта.

Однією з ключових рис цього етапу є розширення сфери вживання запозичень. Слова, які на попередніх етапах мали обмежене застосування, тепер використовуються в різних контекстах і ситуаціях. Вони стають необхідною та природною частиною мовлення, адже їхні значення стають зрозумілими та доступними для мовців.

Повна асиміляція також відображається у розширенні семантичного спектра іншомовних слів. Вони можуть набувати нових значень, розширювати свій лексичний потенціал та використовуватись у метафоричних або переносних значеннях. Це сприяє багатофункціональності слів і їхньому більш глибокому вираженню ідей і понять.

Утворення похідних слів є ще однією важливою ознакою повної асиміляції. Іншомовні слова можуть бути використані для створення нових похідних форм, які не тільки розширюють лексичний запас мови-реципієнта, але й дозволяють точніше та експресивніше виражати поняття.

Грамматичні категорії іншомовних слів також можуть піддаватися змінам на цьому етапі. Вони адаптуються до граматичної системи мови-реципієнта, можуть змінювати свої закінчення, родові та числові характеристики, а також підпорядковуватись синтаксичним правилам мови-реципієнта.

Процес адаптації також може включати утворення нових словосполучень, аналогій та кальків, які допомагають інтегрувати запозичення в мовну систему. Деякі англійські терміни можуть вживатися в іспанському тексті, зберігаючи свою оригінальну форму, але вже функціонуючи в іншому мовному контексті.[29]

Зміни на фонетичному, графічному та граматичному рівнях відображають адаптаційні стратегії, які мова використовує для відтворення іншомовних слів. Цей процес є динамічним і взаємодійною взаємодією двох мовних систем.

Враховуючи всі ці аспекти, вивчення процесу адаптації запозичень до іспанської мови відкриває нові горизонти для досліджень в галузі лінгвістики. Цей процес стає своєрідним дзеркалом, в якому відображається вплив інших культур на мовний розвиток, а також креативний потенціал мови в адаптації та використанні нових слів і виразів.

Найбільш інтенсивний процес запозичення спостерігається на рівні лексики, що обумовлено потребою вводити нові терміни, поняття та явища в мову отримувача [2]. Іспанізми, які використовуються в українській мові, представляють собою лексичні одиниці, запозичені з іспанської мови з метою позначення специфічних аспектів іспанської культури, які відсутні в українській мові, і таким чином заповнюють лексичні прогалини. За лексичним значенням іспанські запозичення, які зберегли свою первісну семантику, можна поділити на наступні групи за тематикою:

Флора: наприклад, *"papaia"* - "плоди папайї", *"cacao"* - "какао-боби", *"potato"* - "картопля", *"tomato"* - "помідор".

Фауна: такі як *"tuna"* - "тунець", *"puma"* - "пантера", *"coyote"* - "стеновий вовк", *"ricido"* - "жук-довгоносик", *"machancho"* - "ядовита перуанська змія", *"arrau"* - "велика черепаха, що живе в р. Амазонка".

Продукти харчування: наприклад, *"burrito"* - "пшеничний корж", *"nachos"* - "чипси з тортильї", *"chili"* - "гострий перець", *"enchilada"* - "млинець з гострою м'ясною начинкою", *"tortilla"* - "тонкий корж із кукурудзяного або пшеничного борошна".

Дозвілля та розваги: такі як *"flamenco"* - "народний іспанський танець", *"tango"* - "латиноамериканський танець", *"sandunga"* - "мексиканський парний танець", *"canacasta"* - "гра в карти", *"cine"* - "кінотеатр".

Ландшафт: наприклад, *"altiplato"* - "плато", *"chapparal"* - "обширна долина в Південній Америці, вкрита травою і чагарниками", *"laguna"* - "озеро".

Політика, війна, злочинність: як *"junta"* - "рада", *"grenade"* - "граната, гранатний вистріл", *"escalade"* - "військовий штурм", *"matador"* - "убивця", *"escalade"* - "військовий штурм".

Слова з вищенаведених тематичних груп вказують на повне впровадження іспанізмів в мову Сполучених Штатів на рівні лексики, фонетики та орфографії. Ці слова, які відносяться до згаданих груп, відрізняються самостійністю у семантичному аспекті та регулярним використанням у американській мові.

У мові-одержувачі запозичення проходять процес асиміляції, що передбачає адаптацію слів до нової мовної системи. Це виражається у зміні вимови, написання, граматичних характеристик і часто впливає на семантику [3]. Семантичні зміни в запозичених лексичних одиницях є особливо цікавим аспектом, оскільки вони можуть бути значущими, але не завжди помітними без глибокого аналізу.

Процес асиміляції запозичених слів має різні особливості, що призводить до різних типів запозичень:

I. Повне або інтегральне запозичення - це процес, при якому слово повністю переходить з однієї мови в іншу разом із усіма аспектами, включаючи значення і вираз. У випадку Американського іспанського (АМА) використовується повне запозичення, де лексичні одиниці повністю та однозначно використовують іспанську форму та значення. В цій категорії можна виділити:

Повне запозичення значення: наприклад, "*cafeteria*" - "кафетерій", "*telenovela*" - "мільна опера, телевізійний серіал", "*ramada*" - "навіс із гілок", "*cilantro*" - "коріандр", "*buscaroo*" - "ковбой", "*Chihuahua*" - "чіхуахуа" (порода невеликих декоративних собак), "*pronto*" - "швидко", "*vamoose*" - "забиратися".

Запозичення виразів: наприклад, "*tano a tano*" - "сам на сам (у безпосередньому поєдинку, конфлікті)", "*hasta luego, hasta la pasta*" - "до зустрічі", "*adios*" - "прощавай".

Запозичення професійних термінів: наприклад, "*alternator*" - "генератор змінного струму", "*capacitor*" - "конденсатор".

Часткове або трансформоване запозичення виявляється у внесенні певних змін у форму або значення запозичених слів у мові-одержувачі. До цього типу запозичень належать:

Лексеми, які прийняли не всі значення з мови-донора. Наприклад, "*enchilada*" (ісп.) - "1. млинець з кукурудзяної муки з начинкою, приправлений чилі, 2. роздратування, злість" - "*enchilada*" (АМА) - "млинець з гострою м'ясною начинкою"; "*taco*" (ісп.) - "1. згорнутий у трубочку маїсовий млинець, 2. перешкода, 3. велика кількість чогось, 4. коротун, товстун, 5. страх, острах" - "*taco*" (АМА) - "гарячий згорнутий маїсовий млинець з начинкою".

Лексичне калькування, де відбувається заміна слів або їх частин корелятами з іншої мови. Наприклад, "*refried beans*" (АМА) = "*rijoles refritos*" (ісп.) - "пересмажені боби", "*killer whale*" (АМА) = "*ballena asesina*" (ісп.) - "хижий чорнобілий кит з великим спинним плавником".

Фразеологічне калькування, де перекладаються ідіоматичні вирази. Наприклад, "*blue-blood*" (АМА) = "*sangre azul*" (ісп.) - "аристократичне

походження", *"fifth column"* (АМА) = *"quinta columna"* (ісп.) - "організована зрада всередині країни".

Морфологічне калькування, де запозичуються морфеми. Наприклад, *"the moment of truth"* (АМА) = *"el momento de la verdad"* (ісп.) - "момент істини", *"macho wine"* (АМА) = *"vino macho"* (ісп.) - "міцне вино", *"bullfight"* (АМА) = *"corrida de toros"* (ісп.) - "бій биків".

Семантичне калькування, коли нове значення мовної одиниці формується під впливом іншомовного корелята через подібність графічного виразу. Наприклад, *"cape"* (АМА) - "плащ матадора" від *"capa"* (ісп.), *"plate"* (АМА) - "старовинна іспанська монета" від *"plata"* (ісп.).

Морфологічне запозичення, де відбувається запозичення морфем. Наприклад, іспанський суфікс *"-eria"* та його варіанти *"-eteria"*, *"-eria"*, *"-ateria"* із значенням "самообслуговування" утворюють нові слова в англійській, як *"luncheteria"* - "їдальня", *"cleaneteria"* - "хімчистка", *"garmenteria"* - "магазин одягу".

Гібридні запозичення включають у себе поєднання елементів іспанської та англійської мови. Наприклад, *"ten-gallon hat"* (АМА) виникло шляхом транслітерації та калькування іспанської фрази *"un sombrero tan galán"*, де *"tan galán"* означає "дуже галантний" або "дійсно гарний", а *"sombrero"* - "капелюх".

Слід відмітити, що модифіковані запозичені іспанізми, які використовуються в американській мові, під час асиміляції піддаються лексико-фразеологічній та семантичній деривації. Лексико-фразеологічна деривація полягає в утворенні похідних слів та фразеологізмів на основі запозичених лексем через зміни у семантиці. Це відбувається завдяки конверсії, афіксації та формуванню фразеологізмів:

Шляхом конверсії виникають форми з однаковим значенням, але з різною синтаксичною функцією. Наприклад, іспанізм *"rodeo"* в обох мовах є іменником із значенням "змагання ковбоїв", але в американському варіанті виникає неперехідне дієслово *"to rodeo"* зі значенням "зганяти худобу".

Лексико-фразеологічна деривація також виявляється у виникненні нових значень для іспанських слів у американській мові. Наприклад, слово "*barbecue*" може вживатися як іменник зі значенням "*пікнік*" або "*м'ясо для приготування на відкритому вогні*", а також як дієслово зі значенням "*готувати шашлики*".

Ці приклади свідчать про те, як іспанські запозичення адаптуються та еволюціонують у процесі їх використання в американській мові.

В американській мові спостерігається явище асиміляції іспанськомовних запозичень шляхом створення похідних слів через додавання афіксів. Це проявляється в утворенні нових лексичних одиниць за допомогою афіксів, характерних для англійської мови. Наприклад, іменник "*vertigo*", що має значення "*запаморочення; просторова дезорієнтація*", у мові-реципієнті зазнає асиміляції через утворення дієслова "*to vertiginate*" зі значенням "*паморочитися*" та прикметника "*vertiginous*" для позначення "*того, що кружляє*". Ця асиміляція відбувається за допомогою суфіксів -n, -ate, -ous.

Також цей процес виявляється у створенні фразеологізмів, коли іспанські запозичення отримують метафоричне значення в складі нових фразеологічних одиниць. Наприклад, ідіоми типу "*been to the rodeo*" (досвідчений), "*yodeling in a canyon*" (безцільно розмовляючи), "*to be knee-high to a mosquito*" (бути дуже малим, малою дитиною), "*to toss one's tacos*" (блювати) або сталих виразів типу "*tornado juice*" (віскі), "*a tornado of words*" (потік слів), "*a great tornado of cheers*" (буря оплесків) вказують на те, як іспанські слова можуть бути використані для створення нових образних виразів у американській мові.

Іспаномовні слова беруть участь у формуванні термінів професійного спрямування, включаючи такі як "*barbecue mode*" (режим, при якому космічний апарат повільно обертається у просторі для рівномірного розподілу температури під сонячним випромінюванням), "*barbecue spin*" (обертання літака навколо поздовжньої осі), "*mosquito-craft*" (торпедна ракета), "*cannibalisation effect*" (зниження вартості виробництва енергоносіїв до такого рівня, коли оптові ціни на них стають негативними). Також вони використовуються в складних

словосполученнях, таких як *"toll plaza"* (пункт стягування плати за проїзд), *"urban plaza"* (міська площа), *"shopping plaza"* (торговий центр), *"wise hombre"* (розумний чоловік, компетентна особа; а також особа, яка перебуває у занадто великому уявленні про себе), *"one tough hombre"* (сильна, витривала особа).

Ці іспанські слова також використовуються для створення сталих виразів, таких як *"wise hombre"* (розумник, компетентна людина; а також самозакохана особа), *"one tough hombre"* (сильна особа), які надають нові образні вирази англійській мові.

Семантична деривація, або зміна семантичних значень слів, також відбувається за допомогою таких явищ як детонація та конотація.

Генералізація (розширення значення) іспанських запозичень в американській англійській мові відображається в тому, що деякі слова зберегли своє первісне значення, але отримали додаткові варіанти значень. Так, слово *"melon"* в іспанській мові означає "диня", а в американській англійській може вказувати як на "диню", так і на "кавун". Подібно, слово *"mustang"* в іспанській мові має значення "напівдикий кінь", а в американській англійській додатково може означати "офіцера, який дослужився до теперішнього звання". За основою цього метафоричного розвитку лежить подібність між денотатами.

Спеціалізація (звуження значення) іспанських слів в американській англійській відбувається, коли слово має більше обмежене значення в новому контексті. Наприклад, *"barrio"* в іспанській мові означало "міський район", а в американській англійській воно звужується до "житлового кварталу з іспанським населенням у США". Аналогічно, слово *"bronco"* в іспанській мові вживалося як прикметник "дикий", а в американській англійській стало іменником зі значенням "напівдикий кінь".

Переосмислення може включати метафоричне переосмислення. Наприклад, слово *"plaza"* в іспанській мові з означенням "ринок, торговельна площа" отримало додаткові значення в американській англійській, такі як "пункт обслуговування автомобілів", "торговий центр" та "пляж".

В американській англійській мові відбувається синтез когнітивної та образної метафор, що призводить до появи нових значень в іспанських запозиченнях, таких як *"barbecue"*, *"playa"*, *"marina"* та *"chaps"*. Наприклад, іспанське слово *"barbacoa"*, що означає решітку для приготування їжі, в американській англійській під впливом образних метафор отримує нові значення: *"прийом їжі на свіжому повітрі"*, *"м'ясо для готування на відкритому вогні"* та *"гаряча дівчина"*. Також слово *"playa"* відчуває вплив когнітивної та образної метафор і набуває двох нових значень: *"мілководний басейн в пустелі"* і *"жиголо, альфонс"*. Іспанське *"marina"*, що означає морську прогулянку, в американській англійській стає *"пристанню для яхт"*. При цьому, слово *"chaps"* під дією когнітивних та образних метафор перетворюється в скорочену форму і позначає не лише *"шкіряні гамаши"*, а й *"бандитське угруповання"*.

Обсяг семантики цих слів розширюється за рахунок зовнішньої подібності з первинним значенням або наявності певних асоціацій, які викликає первісне значення. Зміна значення може відбуватися як від неістоти до істоти (наприклад, *"barbecue"*), так і в іншому напрямку (наприклад, *"chaps"*). Крім того, нові значення можуть виникати за рахунок метонімічного переосмислення у складених словах. Наприклад, слово *"chili"* у словосполученнях *"chili boots"* (мексиканські чоботи) та *"chili food"* (мексиканська кухня) набуває значення *"усе, що пов'язане з Мексикою"*. Також спостерігається метонімічне переосмислення слова *"tejano"*, яке спочатку означало *"джинси"*, а в американській англійській отримало значення *"техасець, стиль музики"*.

Додатково, можливе погіршення значення через семантичну деградацію. Наприклад, іспанське слово *"chili"* у словосполученні *"chili bowl"*, яке позначає нечупарі, отримує негативну конотацію. Також це слово може позначати *"стрижку під горщик"*.

2.3 Вплив запозичень на збагачення лексичного складу іспанської мови

Вплив запозичень на лексичний склад іспанської мови є невід'ємною частиною її розвитку та еволюції. Запозичення – це процес, за допомогою якого мова позичає слова з інших мов, що може відбуватись як в результаті контакту культур і націй, так і внаслідок науково-технічного прогресу, культурного обміну та глобалізації. Іспанська мова, будучи мовою зі значним культурним спадком та великою історією, вразлива до впливу різних мовних традицій, особливо англійської, французької та арабської мов.

Запозичення вносять важливий внесок у розширення лексичного багатства іспанської мови. Нові слова збагачують її словниковий запас та дозволяють виражати нові поняття, явища та технології. Це особливо важливо в умовах швидкого технологічного розвитку та культурного взаємодії, коли створюються нові реалії, які потребують відповідних слів та виразів.

Запозичення можуть впливати на різні аспекти мови, зокрема:

Лексичний рівень іспанської мови відображає багатогранність та різноманітність людського життя, культурних і технологічних досягнень через процес запозичення. Запозичення мають величезний вплив на словниковий запас іспанської мови, розширюючи його та забезпечуючи мовців більш точними, наочними та виразними способами вираження своїх думок, ідей та емоцій.

Перш за все, запозичення додають до іспанської мови нові слова, які відображають різні сфери життя та діяльності. Технічні терміни, які можуть бути запозичені з англійської мови, дозволяють мовцям іспанської мови говорити про нові технології, інновації та наукові відкриття без необхідності створювати або вигадувати нові слова. Наприклад, слова "*комп'ютер*", "*інтернет*", "*суперкомп'ютер*", "*програмування*" вже стали невід'ємною частиною іспанського словника, допомагаючи мовцям ефективно спілкуватися про сучасні технології [35].

Крім того, запозичення розширюють лексичний запас іспанської мови у культурному контексті. Слова, пов'язані з мистецтвом, літературою, музикою, кіно та іншими сферами культурного життя, допомагають мовцям точніше та більш наочно виражати свої емоції та думки. Наприклад, слова "*art*", "*сюрреалізм*", "*роман*", "*сонет*", "*симфонія*" доповнюють вже існуючий словник і дозволяють висловлювати тонку артистичну чи літературну спрямованість у мові.

Запозичення також допомагають іспанцям легше спілкуватися з представниками інших культур та націй. Завдяки запозиченням, мовці можуть ефективно спілкуватися на міжнародному рівні, використовуючи спільні терміни, які легко розуміють люди з інших країн. Це зміцнює міжнародні зв'язки та сприяє культурному обміну.

Таким чином, запозичення мають значний позитивний вплив на лексичний рівень іспанської мови, роблячи її більш різноманітною, адаптованою до сучасних реалій та більш ефективною для комунікації на різних рівнях. Вони доповнюють мову новими словами, які відображають сучасні реалії та тенденції, збагачуючи словниковий запас мови і роблячи її більш гнучкою та виразною для мовців.

Синтаксичний рівень іспанської мови зазнає впливу запозичень, що може відобразитися в нових способах поєднання слів та фраз. Це створює додаткову гнучкість та різноманітність у висловленні думок та ідей, але також може внести певні відмінності від традиційних синтаксичних структур мови-реципієнта.

Один із можливих способів, яким запозичення впливають на синтаксичний рівень, полягає в утворенні нових конструкцій або фразових зворотів. Сполучення слів з мови-донора може призвести до створення нових синтаксичних моделей, які відображають певні особливості або відношення, що відсутні в іспанській мові. Це дозволяє мовцям точніше виражати свої думки та передавати складніші концепції, а також виокремлює їх висловлювання серед інших.[47]

Зокрема, запозичення можуть впливати на порядок слів у реченні. Мова-донор може мати інші граматичні правила щодо розташування слів у реченні, і це може вплинути на побудову речень в іспанській мові. Наприклад, англійська мова

має інверсійні конструкції, де порядок слів може бути інший, ніж у типовому іспанському реченні. При використанні запозичених конструкцій може виникати прагнення до підтримання подібного порядку слів, що може вплинути на структуру речень.

Додатково, запозичення можуть впливати на утворення складних речень та включення додаткових деталей чи пояснень. Синтаксичні структури мови-донора можуть відзначатися більшою розгалуженістю та деталізацією, і використання таких конструкцій у іспанській мові може спричинити збільшення кількості додаткових відомостей у реченні.

У певних випадках, запозичення можуть спричинити інтерференцію граматичних структур мови-донора з мовою-реципієнтом. Це може призводити до незвичайних або нелогічних синтаксичних конструкцій у мові-реципієнта, які можуть відрізнятися від традиційних синтаксичних норм.

Таким чином, запозичення можуть впливати на синтаксичний рівень мови, додаючи нові способи поєднання слів та фраз, а також впливаючи на порядок слів та структуру речень. Це може збільшити різноманітність та гнучкість висловлювання мовців, але також може вимагати додаткової уваги до коректності та зрозумілості вживання нових синтаксичних конструкцій.

Фонетичний та фонологічний рівень іспанської мови може суттєво вплинути на звучання та вимову запозичених слів. В процесі адаптації запозичення до фонетичної системи іспанської мови відбуваються різноманітні зміни, які спрямовані на забезпечення належної відтворюваності та вимови цих слів в іспанському контексті.

Один з основних аспектів адаптації фонетичного рівня полягає у звуковій асиміляції. Звуки, які можуть бути незвичними для іспанської мови, можуть змінюватися або асимілюватися до існуючих звуків у мові-реципієнта. Наприклад, звукові групи, які відсутні або рідкісні в іспанській, можуть бути спрощені або перетворені для полегшення вимови.

Звукові зміни також можуть включати адаптацію приголосних та голосних. Звуки, які важко вимовляються для мовців іспанської мови, можуть бути замінені на близькі за артикуляцією або звучанням іспанські звуки. Наприклад, сполучення приголосних, які є характерними для мови-донора, можуть бути замінені на аналогічні, але вже існуючі приголосні в іспанській.

Фонологічний аспект адаптації полягає в забезпеченні відповідності запозичених слів правилам фонотактики іспанської мови. Це може включати перестановку звуків у словах або додавання голосних, щоб дотримуватися допустимих комбінацій звуків у мові-реципієнта.

Зокрема, запозичення можуть призвести до впровадження нових голосних або приголосних в іспанську мову. Це може створити нові фонетичні можливості для мовців та додати до їх арсеналу звуків для точнішої вимови запозичених слів.

Окрім того, важливим аспектом адаптації фонетичного та фонологічного рівнів є зміна наголосу. Наголос може переноситись з місця на місце в запозичених словах, щоб врахувати систему наголосів іспанської мови.

У підсумку, фонетичний та фонологічний рівні запозичених слів в іспанській мові підлягають адаптації, щоб забезпечити їхню належну відтворюваність, вимову та відповідність правилам фонетики і фонології мови-реципієнта.

Морфологічний рівень є одним із важливих аспектів адаптації запозичених слів до іспанської мовної системи. Вплив запозичень на морфологію іспанської мови може бути помітним як на рівні словоутворення, так і на рівні граматичної структури.

Перш за все, запозичення можуть піддаватись утворенню множини та відмінюванню відповідно до граматичних правил іспанської мови. Це означає, що запозичені іменники можуть змінюватись за родами, числами та відмінками. Наприклад, іспанська мова може відмінювати запозичені іменники в родовому відмінку та утворювати від них множину відповідно до звичайних граматичних правил.

Деякі запозичені слова також можуть піддаватись афіксації, тобто додаванню префіксів чи суфіксів для утворення похідних слів. Це може спричинити створення нових слів на підставі запозиченого кореня, які вже будуть адаптовані до морфологічних норм іспанської мови. Наприклад, запозичене іспанське слово "*fútbol*" може бути використане для утворення похідних слів, таких як "*futbolista*" (футболіст) або "*futbolístico*" (футбольний).

Крім того, запозичені прикметники можуть змінюватись за родами та числами, адаптуючись до граматичних вимог іспанської мови. Це дозволяє точніше передати семантику та відтінки значень запозичених слів в мові-реципієнта.

На морфологічному рівні також можуть відбуватись зміни в синтаксичній структурі речень під впливом запозичених слів. Оскільки запозичення можуть мати власні граматичні особливості, іспанська мова може адаптувати речення для включення цих слів і забезпечення логічної та граматичної коректності висловлювання.[49]

У підсумку, морфологічний рівень адаптації запозичених слів до іспанської мови включає у себе утворення множини, відмінювання, афіксацію та адаптацію синтаксичної структури. Це дозволяє запозиченим словам інтегруватись у мовну систему іспанської та функціонувати на рівні словоутворення та граматики.

Запозичення також можуть викликати відгук у мовної спільноти. Деякі люди можуть вважати, що вони збіднюють іспанську мову або загрожують її аутентичності. Проте, важливо зрозуміти, що мови є живими організмами, які постійно еволюціонують та адаптуються до нових реалій. Запозичення відображають культурні та соціальні зміни, а також збагачують можливості мови виражати сучасний світогляд.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Вивчення процесу адаптації запозичень у іспанській мові демонструє її відкритість та динаміку в якості мовного організму, який здатен еволюціонувати та реагувати на мінливі культурні та комунікативні потреби. Огляд процесів запозичення, асиміляції та інтеграції нових слів в іспанську мову вказує на три основні етапи, які зумовлюють успішність адаптації та утворення лексичного запасу мови.

На першому етапі проникнення запозичень мова-реципієнт зіштовхується з новими словами, які позначають нові поняття або об'єкти, необхідні для комунікації. Цей вибір визначається потребами мовного співтовариства та спроможністю нових слів відповідати мовним конвенціям.

Другий етап, часткової асиміляції, є критичним для процесу адаптації, адже запозичені елементи піддаються трансформації, щоби стати сумісними зі звуковою та графічною системами іспанської мови. Цей процес не тільки відображає флексивність іспанської мови щодо нововведень, але й засвідчує вміння мови інтегрувати новий матеріал так, щоб він став функціональним і природним для мовців.

В результаті впливу запозичень іспанська мова розширює свій лексичний склад, збагачуючись новими словами та виразами, які необхідні для опису сучасного світу. Ці нові терміни та концепції, внесені в іспанську мову через запозичення, відображають культурний обмін та технологічний прогрес, забезпечуючи лінгвістичну гнучкість та спроможність мови адаптуватися до нових умов комунікації.

РОЗДІЛ 3. Переклад запозичень на українську мову

3.1 Визначення та аналіз відповідних українських еквівалентів

Визначення та аналіз відповідних українських еквівалентів для запозичених слів є невід'ємною частиною процесу адаптації іншомовних слів до мовної системи приймаючої мови. Цей процес вимагає уважного дослідження семантики та контексту використання запозиченого слова з метою забезпечення точного, адекватного та зрозумілого перекладу. Особливу увагу при цьому слід звертати на збереження сенсу та смислового навантаження іншомовного слова в українському перекладі.

Для ілюстрації цього процесу розглянемо кілька прикладів визначення та аналізу українських еквівалентів для різних запозичених слів:

Запозичене слово "*сенсація*" є важливим прикладом того, як іншомовні елементи збагачують лексичний арсенал української мови. У даному контексті, для визначення відповідного українського еквівалента, можна розглянути два можливі варіанти - "*враження*" та "*сприйняття*".

Слово "*сенсація*" має певну емоційну зарядку та асоціюється з чимось неочікуваним, вражаючим і незвичайним. Воно часто використовується для позначення подій або новин, які привертають особливу увагу громадськості, викликають обговорення та цікавість.

"*Враження*" відображає ідею сприйняття чого-небудь нового або неочікуваного, і це може відповідати суті слова "*сенсація*". Воно передає настрій, емоційний стан та враження, які викликає подія, що визначається як "*сенсація*".

З іншого боку, "*сприйняття*" також може бути варіантом перекладу, оскільки воно підкреслює активність особи в процесі сприйняття нової інформації або події. Це вказує на важливість та вплив події на індивіда, що відображається у збудженому інтересі і обговоренні.

Обидва варіанти українського еквівалента передають ключові аспекти, пов'язані з поняттям "*сенсація*". Обираючи один з них, важливо враховувати контекст вживання та інтенцію автора. Такий аналіз допомагає забезпечити точний переклад та передати семантику та емоційний зміст іншомовного слова українською мовою.

Запозичене слово "*комп'ютер*" є прикладом того, як технологічний розвиток впливає на мовну систему та збагачує її лексичний арсенал. Для визначення відповідного українського еквівалента можна розглянути два можливі варіанти - "*комп'ютер*" та "*електронний обчислювач*".[18]

Слово "*комп'ютер*" є точним транскрипційним перекладом англійського "*computer*". Цей варіант є загальноприйнятим та часто використовується в повсякденному мовленні. Він передає сутність та функцію пристрою, який використовується для обчислень та обробки інформації.

З іншого боку, "*електронний обчислювач*" є більш офіційним та докладним терміном, який розкриває складові та принцип дії пристрою. Цей варіант підкреслює використання електронних компонентів у процесі обчислень та наголошує на його функції як обчислювача.

Обидва варіанти мають свої переваги. Використання слова "*комп'ютер*" дозволяє забезпечити зрозумілість та зручність у повсякденному спілкуванні, оскільки це слово вже давно ввійшло в активний лексикон української мови. З іншого боку, "*електронний обчислювач*" є більш докладним і відображає технічну сутність пристрою.

Вибір між цими двома варіантами буде залежати від контексту та мовленнєвої ситуації. У наукових або офіційних текстах може бути виправданим використання "*електронний обчислювач*", тоді як у розмовному мовленні "*комп'ютер*" буде більш природним і зрозумілим варіантом.

Запозичене слово "*маркетинг*" є одним із прикладів того, як сучасний розвиток бізнесу та економіки впливає на мовну систему та призводить до

введення нових термінів. Для визначення відповідного українського еквівалента можна розглянути два можливі варіанти - "*маркетинг*" та "*рекламування*".

Слово "*маркетинг*" є прямим транскрипційним перекладом англійського "*marketing*". Цей варіант є загальноприйнятим та часто використовується в професійному спілкуванні. Він передає суть та функцію стратегії реклами, просування товарів на ринку, а також включає в себе комплекс дій з аналізу попиту, конкурентного середовища та інших аспектів бізнесу.

З іншого боку, "*рекламування*" є адаптованою формою, яка більш точно передає конкретний аспект "*маркетингу*" - публічне рекламне висвітлення товарів чи послуг. Цей варіант підкреслює акцент на просуванні та популяризації продукції через засоби комунікації.

Обидва варіанти мають свої переваги. Використання слова "*маркетинг*" дозволяє зберегти міжнародно визнану термінологію та спростити сприйняття для тих, хто вже знайомий із поняттям. З іншого боку, "*рекламування*" є більш доступним та зрозумілим виразом для тих, хто може не мати спеціалізованого економічного навчання.

Вибір між цими двома варіантами залежатиме від контексту та аудиторії, якій адресовано повідомлення чи текст. У професійному середовищі може бути виправданим використання "*маркетингу*", тоді як для загальної аудиторії "*рекламування*" буде більш зрозумілим та доступним терміном.

Таким чином, визначення та аналіз відповідних українських еквівалентів для запозичених слів вимагає глибокого розуміння семантики та контексту, уваги до відтінків значень та специфіки кожного слова. Основною метою є забезпечення точності та адекватності перекладу, що допомагає зберегти інтегритет іншомовного поняття в рамках української мовної системи.

3.2 Вивчення труднощів перекладу запозичень

Вивчення труднощів перекладу запозичень є важливим аспектом лінгвістичних досліджень, оскільки воно допомагає краще розуміти взаємодію між мовами та процеси адаптації слів з однієї мови до іншої. Переклад запозичень може створювати різні виклики для перекладачів та лінгвістів, і вивчення цих труднощів розкриває різноманітні аспекти міжмовної комунікації та взаємодії культур.

Однією з ключових труднощів є збереження семантичного та стилістичного спектра запозичення при його перекладі. Часто слово з однієї мови має в собі багато відтінків значень, які можуть бути важко точно передані в іншій мові. Наприклад, англійське слово "*privacy*" може мати більше відтінків смислу, ніж українське "*конфіденційність*", і в перекладі важливо зберегти всю глибину значень.

Додатковою трудностю є адаптація звукового та фонетичного аспекту запозичення до мови-реципієнта. Наприклад, деякі звуки або звукові поєднання можуть бути неприродними для мови-реципієнта та вимагати адаптації, щоб забезпечити належну вимову. Це може призводити до змін в графічному вигляді слова або використання спеціальних знаків.

Культурний контекст також впливає на переклад запозичень. Деякі слова мають особливі асоціації або конотації в мові-донорі, які можуть бути не такими очевидними в мові-реципієнта. Перекладачам доводиться враховувати ці нюанси, щоб забезпечити відповідність між мовами.[38]

При перекладі запозичень важливо також враховувати морфологічні та синтаксичні аспекти. Запозичені слова можуть піддаватись змінам у формі, відмінюванні та сполученні з іншими словами. Це може вимагати від перекладача глибокого розуміння морфологічної структури обох мов.

В іспанській мові запозичення є важливою лінгвістичною явищем, яке допомагає збагатити її лексичний, синтаксичний та граматичний аспекти.

Запозичення можуть бути різних типів, включаючи слова, фрази, граматичні структури тощо. Давайте розглянемо ці види запозичень більш докладно, надаючи приклади для кращого розуміння.

Запозичені слова в іспанській мові є невід'ємною частиною її лексичного складу та відображають великий вплив зовнішніх мов на її розвиток. Цей вид запозичень передбачає використання слів з інших мов, які можуть бути взяті в іспанську мову без змін або адаптовані до специфіки іспанського мовного середовища. Запозичення можуть відбуватися з різних мов, таких як англійська, французька, італійська, німецька, арабська та багато інших, в залежності від контактів та взаємодії між мовами.

У такому процесі адаптації запозичених слів до іспанської мовної системи відбуваються різноманітні зміни, включаючи фонетичні, графічні та граматичні аспекти. Перед тим як запозичене слово буде введено в активний лексичний запас іспанської мови, воно може пройти кілька етапів адаптації.

Фонетичний рівень адаптації: Запозичені слова можуть пройти фонетичну адаптацію для того, щоб вони більше відповідали фонетичній системі іспанської мови. Це може включати зміни у вимові звуків, наголошених складів чи відсутність певних звуків, які не характерні для іспанської мови. Наприклад:

Fútbol (футбол) - це слово взято з англійської "*football*", але у процесі адаптації змінило фонетику, щоб відповідати звуковому складу іспанської мови.

Графічний рівень адаптації: Запозичені слова можуть зазнавати графічних змін, щоб їхнє написання було ближчим до графічних норм іспанської мови. Це може включати заміну букв, виправлення написання чи видалення графічних елементів, які не існують у іспанському алфавіті. Наприклад:

Hotel (готель) - англійське слово "*hotel*" зберегло свою графічну форму, але адаптувалося до правил іспанської орфографії.

Граматичний рівень адаптації: Запозичені слова можуть також піддаватися граматичним змінам, щоб вони відповідали граматичним правилам іспанської

мови. Це може включати відмінювання, використання різних граматичних форм або адаптацію граматичних категорій. Наприклад:

Singular - Plural: Деякі запозичені слова можуть зазнавати змін у відмінюванні для відтворення форми однини та множини.

Hotel (готель) - в іспанській мові це слово може вживатися як у формі однини (*el hotel*) та множини (*los hoteles*).

Такі адаптації дозволяють запозиченим словам органічно вписатися в іспанську мовну систему, зберігаючи при цьому їхнє початкове значення. Цей процес демонструє гнучкість і адаптивність іспанської мови до впливу інших культур та мов, збагачуючи її лексичний та граматичний аспекти.[49]

Фразеологічні запозичення є цікавим і динамічним аспектом впливу інших мов на іспанську мову. Вони представляють собою вирази, фрази або фразеологічні одиниці, які походять з інших мов і використовуються в іспанському мовленні без суттєвих змін або з незначними адаптаціями. Це особливий спосіб виразити певні концепції, ідеї або почуття, який набуває популярності серед мовців і вносить варіативність та барвистість до мовлення.

Використання фразеологічних запозичень допомагає мовцям іспанської мови нюансованіше та ефективніше виражати свої думки та почуття, оскільки вони можуть передати певні контекстуальні відтінки, які інші вислови не змогли би виразити настільки точно. Це також вказує на глибоку міжкультурну взаємодію та обмін мовними виразами між різними культурами та мовами.

Приклади фразеологічних запозичень:

Hasta la vista (До побачення) - ця англійська фраза, яку призначено використовувати при прощанні, стала популярною в іспанському мовленні, зберігаючи своє значення. Це чудовий приклад того, як ідея відомого виразу може бути успішно адаптована для використання в іншій мові.

C'est la vie (Таке життя) - цей французький вираз, що виражає філософію прийняття невдач та викликів життя, також використовується в іспанському

мовленні зі збереженим значенням. Він дозволяє мовцям виразити подібну ідею з елементом екзотичності.

Ці фразеологічні запозичення підкреслюють креативність та гнучкість мови в умовах міжкультурної взаємодії. Вони стають способом спілкування, який об'єднує різні культури та відкриває додаткові можливості для мовців іспанської мови виразити себе в умовах сучасного глобального співтовариства.

Граматичні структури та конструкції є ще однією цікавою аспектом вивчення впливу запозичень на іспанську мову. Цей аспект демонструє гнучкість та адаптивність мови до нових концепцій, які привносяться з інших мов. Запозичення можуть відбуватися не лише на рівні окремих слів, але й на рівні граматичних структур, способів поєднання слів у реченнях та організації тексту в цілому.[41]

Приклади граматичних запозичень:

Shopping online (Онлайн-шопінг) - ця граматична конструкція, яка походить з англійської мови, стала популярною в іспанському мовленні. Тут англійський термін "*online*" вживається без змін у вигляді прикріпленого до іспанського слова "*shopping*". Це приклад того, як граматичні структури можуть залишатися незмінними під час запозичення та використовуватися у новому мовному контексті.

Me gusta (Мені подобається) - хоча ця фраза має іспанське походження, вона стала особливо популярною завдяки впровадженню соціальних мереж та онлайн-комунікацій. Ця конструкція виражає особисті вподобання і стосується виразу своїх почуттів. Незважаючи на іспанське походження, її використання може бути розглянуте як вплив нових технологій та комунікаційних звичок на мовну практику.

Ці приклади підкреслюють, що граматичні структури та конструкції можуть бути так само піддані впливу запозичень, як і окремі слова. Це сприяє багатшому та різноманітному способу виразу в іспанському мовленні, а також відображає вплив культурних та технологічних змін на мовну практику.

Запозичення у всіх цих випадках глибоко вплітаються в іспанську мову, збагачуючи її різноманітність та сприяючи комунікації між мовцями. Цей процес показує гнучкість і адаптивність іспанської мови до впливів з інших культур та мов.

Ідентифікація джерел запозичень є важливим аспектом лінгвістичного дослідження і дозволяє розкрити історичні, культурні та мовні зв'язки між різними мовами. В іспанській мові запозичення можуть походити з різних джерел, зокрема з англійської, французької, італійської та інших мов. Розглянемо це докладніше, надаючи приклади запозичень з кожної з цих мов.

Англійська мова:

Запозичення з англійської мови є досить поширеними у сучасній іспанській мові. Це пов'язано з великим впливом англословних країн у сферах технологій, науки, музики, моди та інших. Деякі приклади англійських запозичень в іспанській мові:

Internet (інтернет) - термін, який взято з англійської мови і активно використовується в іспанському мовленні.

Chat (чат) - ще один приклад англійського запозичення, що став популярним у сфері онлайн-спілкування.

Французька мова:

Французька мова також внесла свій внесок у лексичний склад іспанської мови, особливо у сферах моди, гастрономії, мистецтва та інших.

Cuisine (кухня) - цей термін запозичено з французької мови та використовується для позначення кулінарних страв та стилю готування.

Rendez-vous (рандеву) - це французьке слово, яке використовується в іспанській мові для позначення зустрічей чи побачень.

Італійська мова:

Італійська мова також має вплив на іспанську, зокрема в музичних, художніх та музеєних контекстах.

Piano (*піаніно*) - термін, який походить з італійської мови та використовується для позначення музичного інструмента.

Інші мови:

Запозичення можуть відбуватися з багатьох інших мов, таких як німецька, голландська, китайська, японська та багато інших. Наприклад:

Kindergarten (*дитячий садок*) - цей термін був запозичений з німецької мови і використовується в іспанській мові.

Sushi (*суші*) - слово, яке походить з японської мови та стало популярним у гастрономічних контекстах.

Ідентифікація джерел запозичень в іспанській мові допомагає розкрити культурний та історичний вплив інших мов на формування лексичного та граматичного аспектів. Відомість про це допомагає лінгвістам розуміти взаємозв'язки між мовами та еволюцію лексики в часі.

Загалом, вивчення труднощів перекладу запозичень є важливим кроком у розвитку лінгвістичної науки та допомагає краще розуміти процеси міжмовної комунікації, адаптації та взаємодії між мовами та культурами.

3.3 Розгляд впливу культурних особливостей на переклад

Розгляд впливу культурних особливостей на переклад є однією з ключових тем у лінгвістиці та перекладознавстві, оскільки культурний контекст має величезний вплив на сприйняття та інтерпретацію текстів в різних мовах. Перекладачі повинні бути свідомі цього впливу та враховувати його при виборі належних стратегій перекладу.

Культурні особливості відображаються на багатьох рівнях мови, починаючи від лексичних та семантичних аспектів і закінчуючи синтаксичними та прагматичними особливостями. Величезний вплив культурного контексту відчутний у виборі слів, відтінків смислу та конотацій, які можуть бути

важливими для передачі точної інформації та вираження належної емоційної забарвленості [53].

Одним з прикладів впливу культурних особливостей на переклад є проблема еквівалентності слів та виразів, яка може виникнути через різницю в культурних нюансах. Деякі поняття або підходи можуть бути унікальними для певної культури і не мають прямого відповідника в іншій мові. У таких випадках перекладачам доводиться знаходити компроміс між точністю передачі і зрозумілістю для аудиторії.

Культурний вплив також може виявлятися в структурі речень та виразів. Наприклад, у деяких мовах основну інформацію можуть розташовувати на початку речення, тоді як інші мови можуть використовувати зворотний порядок слів. Це може впливати на структуру перекладу та його зрозумілість для отримувача.

Поняття ввічливості, формалізму та інших культурно обумовлених аспектів також можуть впливати на переклад. У деяких мовах існують спеціальні форми ввічливості, які важко відтворити в іншій мові без втрати смислу.

Навіть кольорова символіка, обряди та традиції різних культур можуть впливати на вибір слів та виразів у перекладі. Такі деталі можуть надавати тексту глибину та насиченість, але їхнє відтворення може бути викликано труднощами.

В. Виноградов [19] пропонує класифікувати запозичення з англійської мови з урахуванням ступеня їх асимільованості в іспанській мові. Ця класифікація дозволяє краще розуміти, як англіцизми інтегруються в іншомовну систему та як вони адаптуються до лінгвістичних та культурних особливостей іспанської мови.

Семантичні неологізми: Ця група включає англіцизми, у яких значення слів переноситься з англійської мови на іспанську. Наприклад:

Використання "*convencional*" (від англ. "*conventional*") замість "*habitual*" в значенні "звичайний".

"*Elevador*" (від "*elevator*") замість "*ascensor*" в значенні "ліфт".

"*Evento*" (від "*event*") замість "*acontecimiento*" в значенні "подія".

"*Congestion*" (від "*congestion*") замість "*atacamiento circulatorio*" в значенні "затори". Ці англіцизми можуть спричиняти "хибні друзі перекладача", про які йшлося раніше.

Асимільовані англіцизми з збереженою графічною формою: Ця група включає англіцизми, які зберегли англійську графічну форму, але отримали іспанську вимову, такі як "*reactor*" та "*club*".

Асимільовані англіцизми з адаптацією графіки та звуку: Ці англіцизми адаптувалися на фонетичному та орфографічному рівнях за допомогою транскрибування, наприклад "*bistec*" (від "*beefsteak*"), "*bungalo*" (від "*bungalow*"), "*vagon*" (від "*wagon*"), "*bloc*" (від "*block*").

Асимільовані англіцизми з морфологічними змінами: Ця група включає англіцизми, які зазнали змін у графіці та морфології під впливом іспанської мови. Приклади включають "*chatear*" (від "*to chat*"), "*enjoyar*" (від "*to enjoy*"), "*parquear*" (від "*to park*"), "*taipear*" (від "*to type*"), "*astronauta*" (від "*astronaut*"), "*dictofono*" (від "*dictophone*"), "*síndrome*" (від "*syndrome*"), "*tranvia*" (від "*tramway*"), "*turista*" (від "*tourist*").

Неасимільовані англіцизми: Ця група включає англіцизми, що повністю зберегли англійську графіку та фонетику, такі як "*boom*", "*camping*", "*match*", "*stock*", "*superstar*", "*rap*", "*penalty*", "*gangster*".

Кальки фразеологічних словосполучень: Ця група включає англіцизми, що передають фразеологічні вирази або ідіоми з англійської мови, такі як "*jugársela frío*" (від "*to play it cool*").

На основі цього аналізу можна виділити різні групи англіцизмів в іспанській мові в залежності від ступеня їх асимільованості. Такий підхід допомагає перекладачам краще розуміти способи, якими англійські слова та вирази інтегруються в іншомовний контекст та як вони адаптуються до мовних та культурних норм іспанської мови.

Розглянемо англіцизми, які повністю асимілювалися в іспанській мові та активно використовуються іспаномовним населенням.

Bomber: Це повністю асимільована лексична одиниця в іспанській мові, де не відбулось ні графічних, ні фонетичних змін. Це слово було внесене до словника Марії Молінер і визначається як іменник жіночого роду.

Denim: Також є повністю асимільованою лексичною одиницею в іспанській мові, де не відбулось жодних графічних чи фонетичних змін. Воно також занесене до словника Марії Молінер і визначається як іменник чоловічого роду.

Top: Це ще один приклад повністю асимільованої лексичної одиниці в іспанській мові, де не було жодних змін у графіці чи фонетиці. Це слово було включено до словника Королівської академії та визначається як іменник чоловічого роду.

Casting: Це також повністю асимільована лексична одиниця в іспанській мові, яка знаходиться як у словнику Марії Молінер, так і в словнику Королівської академії. Не відбулося жодних графічних або фонетичних змін, і воно визначається як іменник чоловічого роду.

Cárdigan: У цьому випадку мова йде про повністю асимільовану лексичну одиницю, яка в іспанській мові отримала графічний наголос згідно з правилами іспанської мови. Це слово було включено до словника Королівської академії та визначається як іменник чоловічого роду.

Shorts: Це ще один приклад повністю асимільованої лексичної одиниці, яка не зазнала жодних графічних чи фонетичних змін і знаходиться у багатьох словниках, у тому числі в словнику Королівської академії. Воно використовується як у формі однини, так і у формі множини.

Chárter: Це англіцизм, який повністю асимілювався в іспанській мові та з'явився графічний наголос відповідно до правил іспанської мови. Воно було включено до словника Королівської академії і визначається як прикметник чоловічого роду.

Bótox: Це інший приклад повністю асимільованої лексичної одиниці, в якій також з'явився графічний наголос відповідно до правил іспанської мови. Це слово

також було включено до словника Королівської академії та визначається як іменник чоловічого роду.

Leggings: Останній приклад повністю асимільованої лексичної одиниці, яка не відбула жодних графічних чи фонетичних змін і була включена до словника Марії Молінер.

Ці приклади демонструють, як англіцизми можуть повністю асимілюватися в іспанській мові без жодних змін у графіці та фонетиці, що дозволяє їм стати частиною мовного лексикону і активно використовуватися іспаномовними говорятьчими.

Аналіз впливу особливостей культури на перекладений текст передбачає розкриття всіх зазначених питань. Наприклад, "Короткий Оксфордський словник" надає різні визначення терміну "*культура*", від мистецтва до галузі вирощування рослин, та містить різні точки зору.

Вивчення мови та перекладу, визначає культуру як "спосіб та прояви життя, притаманні суспільству, яке використовує конкретну мову як засіб вираження". Це підкреслює, що кожна мовна група має свої унікальні культурні риси. Але також існують твердження, що "мова є частиною культури" й така позиція може вплинути на процес перекладу.

Поняття культури є ключовим, оскільки воно впливає на переклад. Незалежно від різних поглядів на те, чи є мова частиною культури, очевидно, що поняття культури та мови пов'язані. У 1964 році Ю. Найда зазначив, що відмінності між культурами можуть бути більш проблематичними для перекладача, ніж відмінності у мовній структурі. Він також вказує, що паралелі в культурі можуть сприяти загальному розумінню, незважаючи на формальні зміни в перекладі.

Згідно з теорією М.Ю. Лотмана, мова і культура нерозривно пов'язані: "жодна мова не може існувати, якщо вона не «занурена» в контексті культури, і жодна культура не існуватиме без структури природної мови в своєму основі". С. Баснетт наголошує, що мова – це "серце в тілі культури", і обидві компоненти

взаємодіють одна з одною. Вона розглядає переклад як процес, де потрібно враховувати лексичний і культурний вплив, а також зважати на те, як культурні аспекти сприймаються та впливають на переклад.

Таким чином, "культурологічний поворот" в перекладознавстві – це підхід, який підкреслює взаємодію між перекладом і культурою, політикою та ідеологією.

Починаючи з 1990 року, поняття "повороту" розширило свій зміст, включивши в себе різноманітні культурологічні підходи, і стало репрезентативним показником многогранної природи сучасної дисципліни перекладознавства. В результаті цього так званого "культурологічного повороту", проблема перекладу отримала спеціальну увагу з боку культурологів. Цей культурологічний підхід вніс значний внесок у розширення аналітичних перспектив у галузі перекладознавства, але водночас також спричинив істотні дискусії.

У середині 80-х років було представлено "теорію скопоса", що походить від грецького слова "*мета*" або "*ціль*". Ця концепція входить до теорії перекладу як технічне визначення мети перекладу та перекладацької діяльності. Зокрема, "теорія скопоса" акцентує увагу на меті перекладу, яка визначає методи та стратегії перекладу для досягнення функціонально адекватного результату. Цим результатом є перекладений текст (ТП), який Г. Вермеер називає "*translatum*". Отже, для перекладача ключовим є визначення мети перекладу відносно мови оригіналу та функцій, які ТП повинен виконувати.

У 1988 році було розкрито культуру як "стиль життя та його вияви, характерні для певного суспільства, що використовує конкретну мову для вираження". Це свідчить про те, що кожна мовна спільнота має свої унікальні культурні риси. Він також впровадив поняття "безеквівалентної лексики", яка може бути незрозумілою для носіїв інших мов, і стратегії перекладу цієї лексики залежать від контексту тексту, вимог читацької аудиторії та важливості безеквівалентного слова в тексті. Крім того, він наполегливо стверджує, що з

оперативної точки зору він не розглядає мову як складову частину або культурну характеристику. Ця позиція не збігається з точкою зору Г. Вермеера, який вважає, що мова є частиною культури. Відтак, з позиції висловленої П. Ньюмарком, підхід Г. Вермеера може призвести до неможливості виконання перекладу, оскільки процес перекладу мови оригіналу відповідно до цільової мови є важливою частиною міжкультурної комунікації.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

Таким чином, можна розглядати мову та культуру як нерозривно пов'язані аспекти перекладацької діяльності. Порівнюючи переклад слів та понять, пов'язаних з культурою, пропонується два різні методи: метод переміщення та аналіз компонентів. Метод переміщення має "місцевий колорит", зберігаючи назви та поняття, пов'язані з культурою. Безумовно акцентуючи на культурі, яка важлива для новачків у вивченні, він вказав, що цей метод може створити труднощі для широкого загалу читачів та обмежити розуміння певних аспектів. Сприймаючи важливість процесу перекладу як інструменту комунікації, розглядається компонентний аналіз, як найточніший спосіб перекладу, що виключає літературні засоби та приділяє велику увагу змісту.

Крім того, визначено значущість компонентного аналізу в перекладі як гнучкого, але вірного способу встановлення зв'язків між лексичними прогалинами, такими як лінгвістичні та культурні, між двома мовами: іноземною, культурними запозиченнями, калькою, "комунікативним" перекладом, культурним переходом.

ВИСНОВОК

У даному дослідженні було проведено аналіз запозичень в іспанській мові та їх перекладу на українську мову. Робота складалася з трьох розділів, кожен з яких докладно розглядав певний аспект вивчення цього явища.

Очевидно, що взаємодія мов і культур є вирішальним чинником в їх розвитку, демонструючи неперервну еволюцію лексики і мовних структур у відповідь на історичні, соціальні та культурні зміни. Глибоке вивчення історії халіфату та його впливу на європейські мови, зокрема іспанську, та подальшого перенесення лексичних елементів у східнослов'янські мови відкриває важливість довготривалих міжкультурних зв'язків. Ці взаємодії не тільки збагачують мовний ресурс, але й сприяють глибшому розумінню історичних і культурних контекстів, в яких ці мови використовуються.

Іспанська мова, відкрита до запозичень, служить яскравим прикладом того, як мова може стати відображенням змін у суспільстві та культурі. Аналізуємо адаптацію запозичених слів, їхню асиміляцію та інтеграцію, що дає уявлення про три ключові етапи мовного розвитку. На першому етапі мова відкривається для нових концепцій, що проникають через запозичення, необхідні для збагачення комунікативного інструментарію. Наступні етапи включають асиміляцію цих нових елементів, де вони модифікуються, щоб відповідати фонетичним, граматичним та семантичним нормам приймаючої мови, а потім інтеграцію, де запозичення вже вважаються невід'ємною частиною лексичного запасу.

Переклад є ще однією ареною, на якій виявляється тісний зв'язок між мовою та культурою. Підходи П. Ньюмарка до перекладу культурно маркованих слів і понять вказують на важливість культурного контексту в перекладі. Він розрізняє між стратегією "переміщення", яка підтримує унікальні культурні аспекти оригіналу, та "компонентним аналізом", який забезпечує детальний розгляд семантики, з метою досягнення точності та ясності у перекладі. Це підкреслює, що переклад не просто про заміну одного слова іншим, а про передачу значень, ідей та культурних нюансів між мовам

Resumen

El diccionario de cada idioma es un sistema en vivo que cambia constantemente y se actualiza. La reposición del vocabulario de cualquier idioma se lleva a cabo, por lo general, a través de préstamos extranjeros. Como resultado de la larga interacción cultural e histórica de los idiomas, su mezcla, los préstamos ocupan un lugar importante en el vocabulario de cualquier idioma.

El préstamo directo en español es objeto de estudio.

El tema del estudio es el estudio de los procesos de préstamo en español.

El objetivo de este trabajo es identificar las características básicas de la penetración de los préstamos del mundo y determinar las tendencias de su uso en el período español.

Sobre la base del objetivo de nuestro estudio, se forman las siguientes tareas:

- Definir los antecedentes históricos de la formación de vocabulario español;
- Comparar la situación de los idiomas y determinar nuevas tendencias del desarrollo de la lengua española en el contexto de la sociedad de la información;
- Determinar los factores que determinan el fenómeno de la penetración de los préstamos en el idioma español;
- Determinar las características gramaticales de los préstamos, el grado de asimilación y el alcance del uso.

La relevancia de este trabajo es que el estudio de los préstamos permite una comprensión más profunda de los procesos culturales y lingüísticos que tienen lugar en español.

El material para este estudio se basó en artículos de Fuentes de publicación hispanohablantes. La importancia teórica de la labor se debe al hecho de que en él se resumen los enfoques actuales para la definición y clasificación del vocabulario prestado en español. La importancia práctica del trabajo se debe a la posibilidad de aplicar sus disposiciones básicas en los cursos de lexicología y estilística de la lengua española.

En el proceso de investigación, hemos identificado varias áreas de uso de los préstamos asociados con diversas áreas de la cultura, la ciencia y la tecnología. Todos los préstamos se distribuyeron, respectivamente, en las esferas de su

uso, y se identificaron las principales características: el grado de asimilación con el español, la frecuencia del uso en el período español.

Por lo tanto, el estudio identificó los principales aspectos de los préstamos. Hemos descubierto que los préstamos son ampliamente utilizados en la época española: en las esferas económica, política y informática. Las palabras de la educación, el derecho penal y la industria del transporte son mucho menos comunes. Un gran número de préstamos está formado por transliteración, muchas palabras adquieren la forma gramatical de la lengua española y entran en el fondo principal de la lengua. Los términos económicos y políticos se digieren rápidamente en el idioma, mientras que la asimilación de los términos informáticos es más lenta. En general, se puede decir que los procesos de préstamos se caracterizan por una variedad de términos y palabras ampliamente utilizados en la época española.

En el curso de la labor se analizó la situación lingüística actual en España, se identificaron los principales factores que influyen en el cambio léxico de la lengua española. En nuestra era de las tecnologías informáticas, las comunicaciones y la Internet, los anglicismos contribuyen al aumento del estatus de la lengua española en la comunicación global. Enriqueciendo su fondo de vocabulario, el español desarrolla sus mecanismos para adaptarse a la comunicación empresarial, científica y de información. En nuestro estudio, determinamos que en el vocabulario español prevalecen los préstamos que llegaron a través de la transliteración, y al mismo tiempo. También se analizaron varios cambios gramaticales, gráficos, fonéticos y funcionalmente estilísticos que han sufrido los préstamos durante la transición al español. Sobre la base de un análisis estadístico de los préstamos, se determinó que en la época española predominaban los anglicismos relacionados con la informática, la economía y la política.

Para resumir el estudio, cabe señalar que el estudio de diferentes culturas y diferentes idiomas nacionales en el proceso de su evolución abre amplias perspectivas para su posterior investigación.

Список використаних джерел

1. Дель Гаудіо С. Італійський лексичний компонент в українській мові / С. Дель Гаудіо // Українська мова 2015. - № 2 (54). - С. 111-125.
2. Етимологічний словник української мови : у 7 т. Редкол. О.С. Мельничук (голов. ред.) та ін. – К.: Наукова думка. – 1983-2012.
3. Лукінова Т.Б. Українська лексика : семантичні зміни в запозичених словах / Т.Б. Лукінова // Мовознавство. – 2013. – № 2-3. – С. 18-38.
4. Сингаївська Г.В. Арабізми у сучасній іспанській мові : історія запозичення й особливості функціонування / Сингаївська Г.В., Наубетова О.Д. // Мовні і концептуальні картини світу. – 2013. – Вип. 43 (3). - С. 108-115.
5. Словник іншомовних слів : тлумачення, словотворення та слововживання / За редакцією С. Я. Єрмоленко. – Харків, 2006.
6. Словник української мови : в 11-ти т. – К. : Наукова думка, 1970–1980.
7. Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія / За ред. І.К. Білодіда. – К. : Наукова думка, 1973. – 439 с.
8. Ткаченко О.Б. Міжмовні контакти української мови / О.Б. Ткаченко // Українська мова. Енциклопедія, 2004. - С. 344-345.
9. Сімонок В. П. Семантико-функціональний аналіз іншомовної лексики в сучасній мовній картині світу. Харків, 2010. – 331 с.
10. Дьолог О. С. Особливості сучасної лінгвістичної моди (на прикладі сучасного українського мовлення). Український вимір. Міжнародний збірник інформаційних, освітніх, наукових, методичних статей і матеріалів з України та діаспори. 2013. Число дванадцяте. С. 108 – 112.
11. Попова Н. О. Структурно-семантичні особливості новітніх лексичних запозичень з англійської в українську мову (90-і рр. ХХ ст. – поч. ХХІ ст.): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Запоріжжя, 2005. 25 с.
12. D'achille P. L'italiano contemporaneo / D'achille P. - Bologna : Ilmulino, 2003.

13. Kloss H. Abstand languages and Ausbau languages / H. Kloss // Anthropological Linguistics. - Harvard : HarvardPress, 1967. - P. 29–41.

14. Washington adopta la medida antidumping cuando se prepara para renegociar el acuerdo de librecambio con sus socios norteamericano. 25.04.2017 Sandro Pozzi https://elpais.com/economia/2017/04/25/actualidad/1493080727_435120.html

15. No solo no ocurrirá nada, sino que será positivo si se obliga a los gigantes de Internet a cumplir las normas antitrust. 01.11.2018 Mario Saavedra https://elpais.com/elpais/2018/10/31/opinion/1540998812_704995.html

16. ...Nuestras vidas pueden ser diferentes, nuestro 'background', nuestras experiencias, pero esos momentos de conexión llegan de nuestras esperanzas, nuestros miedos, nuestras inseguridades." 01.11.2019 Marie Claire <https://www.marieclaire.es/royal/articulo/meghan-markle-se-sincera-sobre-sus-miedos-einseguridades-631572617828>

17. La compañía explica que podrá soportar esta pol ñítica gracias a que tanto el ebitda como el cash-flow continúan creciendo. 5.11.2019 Miguel Angel Noceda https://elpais.com/economia/2019/11/05/actualidad/1572941223_209319.html

18. Perjudicados por la quiebra de la cooperativa reclaman a la corporación una indemnización de 47,8 millones. 01.12.2015 Mikel Ormazabal https://elpais.com/ccaa/2015/12/01/paisvasco/1448972325_016562.html

19. Existe una conocida herramienta de planificación estratégica muy conocida y poderosa llamada DAFO. 7.04. 2015 Félix Torán Martí https://elpais.com/elpais/2015/04/07/buenavida/1428413427_574249.html

20. Quieren involucrarse activamente y ayudar a sus marcas favoritas en su marketing, por ejemplo: aumentando la notoriedad de nuevos productos (Word of Mouth/boca a boca), produciendo contenidos en la web social (Social Content) o ayudando en el desarrollo de producto (Co-creación/Investigación de mercado en la vida real). 19.12.2016 redacción Cosmopolitan <https://www.cosmopolitan.com/es/consejosplanes/trabajo-estudios/a2038/el-mejor-altavoz-para-tu-proyecto-descubre-elmarketing-colaborativo/>

21. Роман, В. В. (2018). Адаптація лексичних запозичень у мові-реципієнті (лінгвоісторіографічний аспект) (Дис. канд. філол. наук). Донбаськ. держ. пед. ун-т., Слов'янськ.
22. Мороховський, О. М. (1984). Деякі питання теорії (іншомовних) запозичень. *Мовознавство*, 1, 19–25.
23. Семчинський, С. В. (1973). Взаємодія мов і фактори лінгвістичного розвитку. *Українська мова і література в школі*, 7, 25-37.
24. Alcaraz Ariza, M. A. (2000). *Anglicismos en el lenguaje de las ciencias de la salud* / Maria Angeles Alcaraz Ariza. Alicante: Universidad de Alicante.
25. Gerding, C. S., Fuentes, M. M., Gomez, L. A., Kotz, G. G. (2014). Anglicisms: An active word-formation mechanism in Spanish. *Colombian Applied Linguistic Journal*, 16(1), 40-54.
26. .Haugen, E. (1950). The analysis of linguistic borrowing. *Language*, 26(2), 210-223.
27. Lopéz, J. M. (2004). *El anglicismo en el español actual* (2^a ed.). Madrid: Arco Libros.
28. Lorenzo, C. E. (1996). *Anglicismos hispánicos*. Madrid: Editorial Gredos.
29. Morales, E. (2003). *Living in spanglish: the search for latino identity in America*. New York: St. Martin's Griffin.
30. Mouriz, H. S. (2015). Préstamos Lingüísticos en la Lengua Española Actual: Italianismos, Latinismos, Arabismos, anglicismos y Galicismos. *International Journal 76 of Language and Linguistics*, 1, 41-53. Disponible en http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:sC8my21BKUJ:ijllnet.com/journals/Vol_2_No_1_March_2015/5.pdf+&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua
31. Olano, O. (2004). *Lexicología y semántica léxica: teoría y aplicación a la lengua española*. Madrid: Ediciones Académicas.
32. O'Neill, M., Catalá, M. C. (1997). False friends: A historical perspective and present implications for lexical acquisition. *English language and literature studies*, 8, 103- 115.

33. Phelizon, J. F. (1976). *Vocabulaire de la linguistique*. Paris: Roudil.
34. Poplack, S., Sankoff D. (1984). Borrowing: the synchrony of integration. *Linguistics*, 22, 99-135.
35. Poplack, S. (1980). Sometimes I'll start a conversation in spanish y termino en español: toward a typology of code switching. *Linguistics*, 18, 581-616.
36. Pratt, C. (1980). *El anglicismo en el español peninsular contemporáneo*. Madrid: Gredos.
37. Rodríguez Segura, D. (1999). *Panorama del anglicismo en español: presencia y uso en los medios*. Almería: Universidad de Almería.
38. Rueda, A. (2007). *Autorización y uso de los neologismos*. R. Sarmientos, F. Vilches (coord.), *Neologismos y sociedad del conocimiento. Funciones de la lengua en la era de la globalización* (pp. 23-47). Madrid/Barcelona: Grafos, Arte sobre papel.
39. Sabino Marilei, A. (2006). Falsos cognatos, falsos amigos ou cognatos engãos? Desfazendo a confusão teórica através da prática. *ALFA Revista de Lingüística*, 50(2), 251-263.
40. .Sala, M., Nieto, C. R. (1988). *El problema de las lenguas en contacto*. *Publicaciones del Centro de Lingüística Hispánica*, 14, 1-233.
41. Salas, C. G., González, P. C., Adam, C. (2018). Neología sintagmática anglicada en español: Calcos y préstamos. *Revista Signos. Estudios de lingüística*, 51(97), 175-192. Disponible en <http://www.revistasignos.cl/index.php/signos/article/view/202/9077>
42. Sánchez, M. F. (1992). *Clasificación y analisis de préstamos del inglés en la prensa de España y México*. (Dissertation for the degree of Doctor of philosophy). Disponible en https://scholarworks.umass.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3116&context=dissertations_1
43. Sankoff, D., Poplack, (1981). S.A formal grammar for code-switching. *Paper in Linguistics*, 14(1), 3-45.

44. Stavans, I. (2004). *Spanglish: The Making of a New American Language*. New York: Harper Perennial.
45. Universitat Pompeu Fabra. Observatori de Neologia. (2004). *Metodologia del trabajo en neologia: criterios, materiales y procesos*. (№9). Barcelona: Universitat Pompeu Fabra: IULA.
46. Wagner, C. (1990). El enfoque lingüístico de la normativa: el caso de los préstamos. *Estudios Filológicos*, 25, 55-65.
47. Walsh, A. S. (2017). Translating false and fickle anglicisms in modern Spanish. *Professional and academic discourse: an interdisciplinary perspective*, 2, 366–373. Disponible en <https://easychair.org/publications/paper/zV9>
48. Weiner, E. S. C., Simpson, J. A. (2004). *Oxford English Dictionary* (2nd ed.). Oxford: Oxford University Press.
49. Corpus of Contemporary American English. URL: <https://corpus.byu.edu/coca> (дата звернення: 21.01.2019).
50. Durkin P. *Borrowed Words: A history of Loanwords in English*. NY. : Oxford University Press. 2014. 365 p.
51. Hoffer B. L. *Language Borrowing and Language Diffusion: an Overview*. *Intercultural Communication Studies*. XI:4. 2002. URL: <http://web.uri.edu/iaics/files/01-Bates-L.-Hoffer.pdf> (дата звернення: 21.01.2019).
52. Gardner-Chloros P. *The Metaphor of Borrowing: Implications for a Theory of Language Evolution. A Response to Henriette Walter // Current Issues In Language and Society*, 2010. P. 224–226.
53. Alfaro, R. J. (1970). *Diccionario de Anglicismos*. Barcelona: Editorial Gredos.
54. Andrés, O., Ramos, G., Seco, M. (2011). *Diccionario del español actual* (2 vol.). Madrid: Aguilar.
55. Carreter, F. L. (1977). *Diccionario de terminos filológicos* (3 ed.). Madrid: Gredos.
56. *Collins spanish dictionary*. (2005). (8th ed.). New York: CollinsRef.

57. Diccionario Clave: Diccionario de uso del español actual. (2012). M.: Ediciones SM.
58. Moliner, M. (2016). Diccionario de uso del español. Madrid: Great Northern Arts.
59. Real Academia Española. (2014). Diccionario de la lengua española (23^a ed). Disponible en <https://dle.rae.es>
60. Rodríguez, González F., Lillo Buades, A. (1997). Nuevo diccionario de anglicismos. Madrid: Editorial Gredos.
61. Sánchez, A. (2001). Gran Diccionario de Uso del Español Actual. Madrid: SGEL.